ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.5.2026
COM(2026) 196 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το **σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο**[1] αποτελεί βασικό βήμα για την ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη μετανάστευση, το άσυλο, τη διαχείριση των συνόρων και την ενσωμάτωση. Παρέχει μια στέρεη βάση για έναν δίκαιο, σθεναρό και πιο αποτελεσματικό τρόπο διαχείρισης της μετανάστευσης και του ασύλου στην Ένωση, διασφαλίζοντας ένα ισορροπημένο σύστημα αλληλεγγύης και ευθύνης. Μετά από μεταβατική περίοδο δύο ετών από την έναρξη ισχύος του, το σύμφωνο θα αρχίσει να εφαρμόζεται πλήρως στις 12 Ιουνίου 2026, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας νέας φάσης στην ευρωπαϊκή διαχείριση της μετανάστευσης. Έχουν αρχίσει εκτεταμένες εργασίες για την προετοιμασία των ενωσιακών και εθνικών συστημάτων. Με βάση το κοινό σχέδιο εφαρμογής[2], τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ συνεργάζονται στενά για να διασφαλίσουν ότι το νέο νομοθετικό πλαίσιο μετουσιώνεται σε επιχειρησιακή πραγματικότητα ώστε να γίνεται αποτελεσματική διακυβέρνηση της διαχείρισης της μετανάστευσης εντός της Ένωσης, να διασφαλίζονται η ετοιμότητα και η ανθεκτικότητα εν μέσω του ολοένα πιο σύνθετου γεωπολιτικού πλαισίου και να επιτυγχάνεται ισορροπία μεταξύ αλληλεγγύης και δίκαιης κατανομής των ευθυνών.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει την **κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου**, εστιάζοντας στην πρόοδο που έχει σημειωθεί από τον Νοέμβριο του 2025[3] και προσδιορίζοντας βασικούς τομείς που απαιτούν περαιτέρω δράση πριν από την έναρξη εφαρμογής του συμφώνου τον Ιούνιο. Η παρούσα τρίτη επικαιροποίηση ανταποκρίνεται στην απαίτηση[4] του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρέπει να ενημερώνονται τακτικά για την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή του συμφώνου.

Το σύμφωνο αναμορφώνει το **ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη μετανάστευση και το άσυλο**. Απαιτεί σημαντικό νομικό και επιχειρησιακό μετασχηματισμό, σε συνδυασμό με σταθερή πολιτική δέσμευση. Η διετής μεταβατική περίοδος αντικατοπτρίζει την κλίμακα και την πολυπλοκότητα αυτής της δέσμης μεταρρυθμίσεων: ένα σύστημα βασισμένο σε δέκα αλληλένδετες νομοθετικές πράξεις, καθεμία από τις οποίες απαιτεί συντονισμένη και ολοκληρωμένη εφαρμογή από όλες τις εθνικές αρχές, τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, καθώς και προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, των διοικητικών διαδικασιών και των επιχειρησιακών πρωτοκόλλων.

Συνολικά, τα τελευταία χρόνια **έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος** όσον αφορά την εφαρμογή αυτού του μεγάλου και σύνθετου πλαισίου. Σημειώνεται ιδίως ότι, τον Μάιο του 2026, πολλά κράτη μέλη βρίσκονται σε καλό δρόμο όσον αφορά την προσαρμογή της εθνικής

[1] https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum/legislative-files-nutshell_el.

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0251&qid=1776165824453.

[3] Πρώτη έκθεση σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319&qid=1776165712928· δεύτερη έκθεση: παράρτημα Ι του εγγράφου COM/2025/795 final.

[4] Άρθρο 84 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.

τους νομοθεσίας, τη θέσπιση και την οργάνωση του υποχρεωτικού ελέγχου διαλογής και των διαδικασιών στα σύνορα, η οποία περιλαμβάνει τη θέσπιση ανεξάρτητων μηχανισμών παρακολούθησης, καθώς και την επίτευξη επαρκούς ικανότητας υποδοχής. Αρκετά κράτη μέλη έχουν επίσης λάβει σημαντικά μέτρα για τη μείωση των εκκρεμών υποθέσεων και των καθυστερήσεων στις διαδικασίες ασύλου, μεταξύ άλλων αυξάνοντας την ικανότητα, παρέχοντας επαρκή κατάρτιση και, παράλληλα, ολοκληρώνοντας τις προσπάθειες για την παροχή νομικών συμβουλών και την ευθυγράμμιση με το έργο των δικαστικών συστημάτων. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την ενίσχυση της ικανότητάς τους να διασφαλίζουν ότι μπορούν να διεκπεραιώνουν αποτελεσματικά τις μεταβιβάσεις ευθύνης στο κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για μια αίτηση ασύλου και να υλοποιούν τις δεσμεύσεις αλληλεγγύης.

Επιπλέον, έχουν ληφθεί σημαντικά μέτρα για την περαιτέρω **θέση σε λειτουργία, ενίσχυση και συμπλήρωση του πλαισίου του συμφώνου**. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται η έγκριση της πρώτης δεξαμενής αλληλεγγύης στο πλαίσιο του ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης[5], η οποία επί του παρόντος βρίσκεται στο στάδιο της θέσης σε λειτουργία, με τον συντονιστή αλληλεγγύης της ΕΕ να διευκολύνει την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με στόχο την επίτευξη ισορροπημένης και αποτελεσματικής υλοποίησης, η έκδοση του εκτελεστικού κανονισμού σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης[6] με σκοπό την προώθηση της μεταρρύθμισης των κανόνων του Δουβλίνου, καθώς και η ολοκλήρωση του στρατηγικού προγραμματισμού ενωσιακών κονδυλίων ύψους 3 δισ. EUR για τη στήριξη της εφαρμογής του συμφώνου και τη φιλοξενία εκτοπισθέντων από την Ουκρανία[7]. Επιπλέον, τέθηκαν σε ισχύ οι τροποποιημένοι κανόνες για τις ασφαλείς τρίτες χώρες και ο πρώτος ενωσιακός κατάλογος ασφαλών χωρών καταγωγής, ενώ συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόταση κανονισμού για τις επιστροφές[8] με σκοπό την ταχεία επίτευξη συμφωνίας σχετικά με το κομμάτι του συμφώνου που λείπει.

Ταυτόχρονα, απαιτούνται **περαιτέρω προσπάθειες για να καλυφθούν τα εναπομένοντα κενά**. Τα κράτη μέλη παρουσιάζουν αποκλίσεις ως προς τον βαθμό ετοιμότητάς τους, καθώς αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις. Είναι επείγον τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την περαιτέρω υλοποίηση όλων των δομικών στοιχείων, εστιάζοντας κυρίως στις σημαντικότερες συνιστώσες. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι θα ολοκληρωθεί εγκαίρως η προσαρμογή της εθνικής τους νομοθεσίας, ότι θα δοκιμαστούν και θα τεθούν πλήρως σε εφαρμογή οι βασικές λειτουργίες του Eurodac[9], της κεντρικής βιομετρικής βάσης δεδομένων που υποστηρίζει το σύμφωνο, και ότι θα επιταχυνθούν οι

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/2642 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2025, για τη δημιουργία της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης για το 2026.
[6] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/2055 της Επιτροπής, της 2ας Οκτωβρίου 2025, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ)2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 της Επιτροπής.
[7] https://home-affairs.ec.europa.eu/news/european-commission-provides-additional-eur-3-billion-support-migration-and-asylum-management-2025-05-12_en.
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0101.
[9] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων.

διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και η κατασκευή εγκαταστάσεων στις καθορισμένες τοποθεσίες για τον έλεγχο διαλογής και τις διαδικασίες στα σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν εγκαίρως επαρκή ικανότητα όσον αφορά τον έλεγχο διαλογής και τις διαδικασίες στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την αποτελεσματική πρόληψη της διαφυγής και των δευτερογενών μετακινήσεων, και να εντείνουν τη συνεργασία με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή ατόμων που υπόκεινται στη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα. Επιπλέον, πρέπει να επιταχυνθούν τα προπαρασκευαστικά βήματα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων περί ευθύνης και τις μεταβιβάσεις και πρέπει να τεθούν εγκαίρως σε εφαρμογή οι νέες νομικές εγγυήσεις και διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εν τω μεταξύ, συνεχίζονται οι εργασίες για τη θέση σε λειτουργία του μηχανισμού αλληλεγγύης.

Παράλληλα με την εφαρμογή του συμφώνου, η ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και οι συνεχείς προσπάθειές μας για μεταναστευτική διπλωματία με τρίτες χώρες **αποφέρουν ήδη εξαιρετικά αποτελέσματα**. Το 2025 οι παράνομες διελεύσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ μειώθηκαν κατά 26 % σε σύγκριση με το 2024. Ο αριθμός των προσώπων που εντοπίστηκαν ενώ επιχειρούσαν να διασχίσουν παράνομα τα σύνορα βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2021. Όλα αυτά είναι αποτέλεσμα των αλλαγών στις πολιτικές της Ένωσης και των κρατών μελών, της αυξανόμενης ευθυγράμμισης μεταξύ των κρατών μελών και της ενισχυμένης συνεργασίας με τις χώρες εταίρους κατά μήκος των βασικών μεταναστευτικών οδών.

Με βάση αυτή τη δυναμική, η ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης[10] καθορίζει τους **στόχους για τα επόμενα έτη**: πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης και εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των εγκληματικών δικτύων παράνομης διακίνησης, προστασία των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από πολέμους και διώξεις με παράλληλη πρόληψη της κατάχρησης του συστήματος ασύλου, και προσέλκυση ταλέντων στην Ένωση για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Η διασφάλιση ενός σθεναρού, δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης του ασύλου και της μετανάστευσης με βάση το σύμφωνο, το οποίο θα είναι σε θέση να προσαρμόζεται και να ανταποκρίνεται στις γεωπολιτικές εξελίξεις, θα συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή **καλεί όλα τα κράτη μέλη να εντείνουν περαιτέρω τις προσπάθειές τους για την έγκαιρη εφαρμογή του συμφώνου**. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να επιδιώκουν τη συνεργασία και τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και άλλων συμφεροντούχων, αξιοποιώντας όλους τους πόρους που διατίθενται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή εξακολουθεί να βρίσκεται σε επαφή με τα κράτη μέλη ώστε να αντιμετωπιστούν τα εναπομένοντα κενά και είναι έτοιμη να συνεχίσει να παρέχει την αναγκαία στήριξη.

Η έναρξη εφαρμογής του συμφώνου αποτελεί σημαντικό βήμα. Δεν είναι, ωστόσο, το τέλος της διαδικασίας. **Θα πρέπει να συνεχιστούν να καταβάλλονται διαρκείς προσπάθειες πολύ**

[10] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52026DC0045.

μετά τον Ιούνιο ώστε το νέο ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης να καταστεί λειτουργικό.

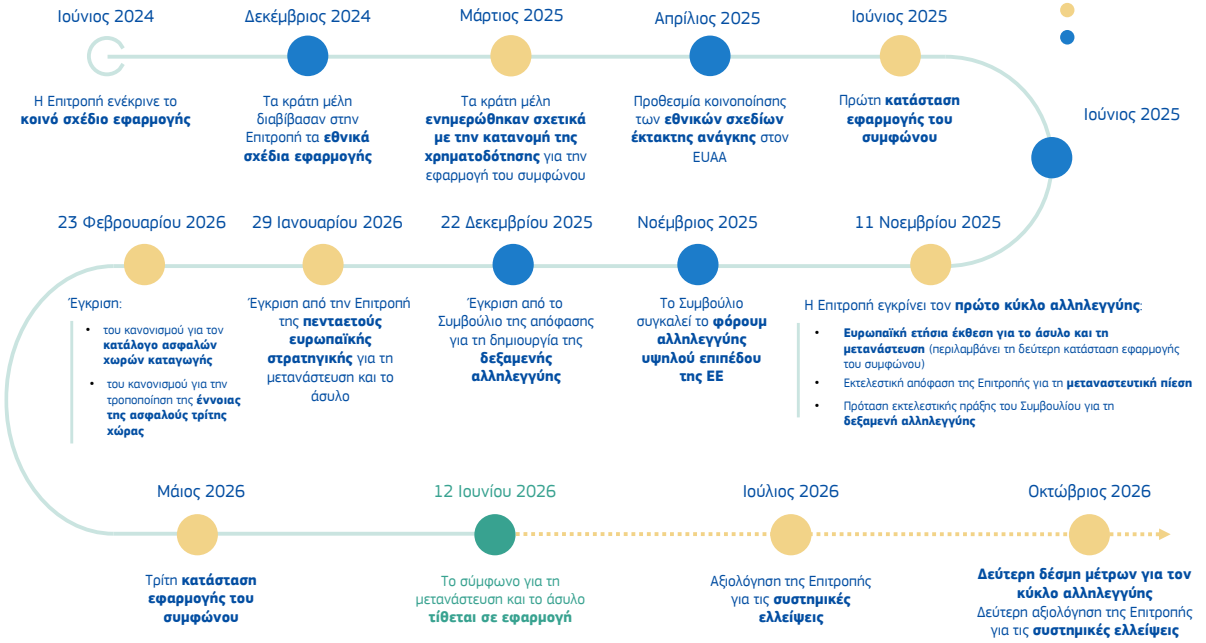

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΈΝΩΣΗΣ

Εκτός από την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, τον Φεβρουάριο εγκρίθηκαν και τέθηκαν σε ισχύ **βασικές νομοθετικές πρωτοβουλίες** που αποτελούν μέρος της ολοκληρωμένης προσέγγισης και αποσκοπούν στην ολοκλήρωση και τη συμπλήρωση του συμφώνου.

Χάρη στους **αναθεωρημένους κανόνες για τις ασφαλείς τρίτες χώρες**[11], τα κράτη μέλη μπορούν πιο εύκολα να χαρακτηρίζουν απαράδεκτη μια αίτηση ασύλου όταν οι αιτούντες θα μπορούσαν να λάβουν αποτελεσματική προστασία σε τρίτη χώρα που είναι ασφαλής γι' αυτούς και όπου θα εξετάζονταν οι αιτήσεις προστασίας τους. Αυτό αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω μείωση της πίεσης που υφίστανται τα εθνικά συστήματα ασύλου και στη μείωση των κινήτρων για παράνομη μετανάστευση, διατηρώντας παράλληλα τις νομικές εγγυήσεις και με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο νέος **ενωσιακός κατάλογος ασφαλών χωρών καταγωγής**[12] προάγει μια πιο ομοιόμορφη προσέγγιση σε όλα τα κράτη μέλη κατά τη διεκπεραίωση αιτήσεων που είναι πιθανό να κριθούν αβάσιμες, επιτρέποντας την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των εν λόγω αιτήσεων μέσω ταχειών διαδικασιών ή διαδικασιών στα σύνορα.

Τους τελευταίους μήνες, **η Επιτροπή συνέχισε να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών** να προσαρμόσουν τα εθνικά νομικά τους πλαίσια. Εξασφαλίστηκε ο συντονισμός, ιδίως

[11] Κανονισμός (ΕΕ) 2026/463 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2026, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 όσον αφορά την εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας».
[12] Κανονισμός (ΕΕ) 2026/464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2026, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 όσον αφορά την κατάρτιση καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής σε επίπεδο Ένωσης, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L_202600464.

μέσω της Στρατηγικής Επιτροπής για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (SCIFA) και των διμερών διαλόγων της Επιτροπής με τα κράτη μέλη. Η πλατφόρμα αλληλεγγύης παραμένει το κύριο φόρουμ για την υλοποίηση της δεξαμενής αλληλεγγύης έως ότου το φόρουμ αλληλεγγύης τεχνικού επιπέδου της ΕΕ μπορέσει να αναλάβει τις εργασίες του τον Ιούνιο του 2026. Οι υφιστάμενες επιτροπές επαφών και ομάδες εμπειρογνωμόνων συνεχίζουν να συζητούν και να παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με το νομικό πλαίσιο, συχνά μέσω κοινών συνεδριάσεων διαφόρων ομάδων, ώστε να συμβάλουν στον εντοπισμό συνεργειών μεταξύ των νομοθετικών πράξεων και να αποφύγουν τις αλληλεπικαλύψεις.

Η Επιτροπή συμμετέχει σε τακτικές ανταλλαγές απόψεων με το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, ιδίως με την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) και την ομάδα εργασίας για το άσυλο — εφαρμογή του συμφώνου / κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

Η συνεργασία με την **κοινωνία των πολιτών** πραγματοποιείται σε διάφορα φόρουμ, μεταξύ των οποίων το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη Μετανάστευση (πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση τον Νοέμβριο του 2025), καθώς και σε διμερές επίπεδο. Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τα **δικαστικά** δίκτυα έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες από κοινού με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (ENCJ) σχετικά με τη διαδικασία στα σύνορα, ώστε να προσδιοριστούν τρόποι στήριξης των εθνικών δικαστικών αρχών ως προς τις διαδικαστικές αλλαγές που εισάγει το σύμφωνο.

Οι **οργανισμοί της ΕΕ**, και ιδίως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), ο eu-LISA, ο Frontex, η Ευρωπόλ και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), εξακολουθούν να συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη με στόχο τη στήριξη της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας. Προχωρούν σύμφωνα με τον προγραμματισμό στην κατάρτιση των απαιτούμενων εγγράφων καθοδήγησης, υποδειγμάτων και εκπαιδευτικού υλικού, σύμφωνα με το κοινό σχέδιο εφαρμογής. Οι οργανισμοί εξακολουθούν επίσης να παρέχουν εξατομικευμένη βοήθεια στα κράτη μέλη κατόπιν αιτήματος, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση τόσο των νέων όσο και των εξελισσόμενων προκλήσεων[13]. Μετά τις πιλοτικές ασκήσεις παρακολούθησης του EUAA στην Εσθονία και τις Κάτω Χώρες με σκοπό την προετοιμασία για την εφαρμογή του νέου μηχανισμού για την παρακολούθηση της τεχνικής και επιχειρησιακής εφαρμογής του κεκτημένου στον τομέα του ασύλου σε όλα τα κράτη μέλη, έως τον Ιούνιο του 2026 θα ολοκληρωθεί αναθεώρηση της μεθοδολογίας παρακολούθησης και κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2026 θα υποβληθούν σε παρακολούθηση τα τρία πρώτα κράτη μέλη[14].

Η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη με το **Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (TSI)**. Το μέσο στηρίζει οκτώ κράτη μέλη[15] στην εφαρμογή συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων που περιγράφονται στα εθνικά τους σχέδια εφαρμογής, σε συνεργασία με το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD) και τον Διεθνή

[13] Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τη στήριξη από τους οργανισμούς παρέχονται στα σχετικά τμήματα. Επιπλέον, ο EUAA στηρίζει επί του παρόντος 12 κράτη μέλη βάσει κοινών επιχειρησιακών σχεδίων, ο Frontex έχει 36 κοινές επιχειρήσεις με κράτη μέλη και γειτονικές χώρες, και ο eu-LISA ηγείται της αναμόρφωσης του Eurodac.

[14] Σλοβακία, Μάλτα και Βουλγαρία.

[15] Βέλγιο, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τσεχία.

Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ). Ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη συμμετέχουν επίσης σε δραστηριότητες μάθησης μεταξύ ομοτίμων μέσω κοινότητας πρακτικής, η οποία περιλαμβάνει, για παράδειγμα, θεματικά εργαστήρια και πρακτικές ανταλλαγές[16], έχει συσταθεί με την υποστήριξη του ICMPD και ενδυναμώνεται χάρη στην ad hoc συμμετοχή οργανισμών της ΕΕ.

3. ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ — ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ

Με την υποστήριξη των εργασιών που πραγματοποιούν οι επιτροπές επαφών της Επιτροπής, οι οποίες εξακολουθούν να αναπτύσσουν περαιτέρω καθοδήγηση και να βοηθούν ώστε να παρέχονται απαντήσεις σε νεοεμφανιζόμενα ερωτήματα και απορίες, **θεσπίζεται η αναγκαία εθνική νομοθεσία**. Σε τουλάχιστον έντεκα κράτη μέλη το νομοσχέδιο βρίσκεται στο στάδιο της κοινοβουλευτικής διαδικασίας[17], ενώ τα περισσότερα από τα άλλα κράτη μέλη βρίσκονται στα τελικά στάδια της εκπόνησης των αναγκαίων προτάσεων[18]. Πέντε κράτη μέλη έχουν ήδη θεσπίσει το μεγαλύτερο μέρος της σχετικής εθνικής νομοθεσίας[19].

Με βάση τις ανάγκες που προσδιορίστηκαν στα εθνικά σχέδια εφαρμογής, ολοκληρώθηκε για 26 κράτη μέλη[20] ο **στρατηγικός προγραμματισμός των 3 δισ. EUR** που έχουν διατεθεί για την εφαρμογή του συμφώνου. Η διαδικασία αυτή κατέστησε δυνατή την αξιολόγηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, γεγονός που συνέβαλε στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας των κονδυλίων της ΕΕ, τα οποία προστίθενται στην υφιστάμενη ενωσιακή χρηματοδότηση από εθνικά προγράμματα και εθνικούς προϋπολογισμούς. Έως τον Απρίλιο του 2026 είχαν εγκριθεί οι περισσότερες από τις σχετικές τροποποιήσεις του προγράμματος[21], ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία για τις τροποποιήσεις που απομένουν[22].

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Είναι ζωτικής σημασίας τα κράτη μέλη **να ολοκληρώσουν τις αναγκαίες νομικές προσαρμογές** και εκείνα που εξακολουθούν να καταρτίζουν τα αναγκαία νομοθετικά πλαίσια να προχωρήσουν επειγόντως.

---

[16] Τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν εργαλεία, υποδείγματα, ροές εργασίας και εμπειρίες ώστε να αντιμετωπίσουν τις κοινές προκλήσεις και να προαγάγουν τη σύγκλιση των προσεγγίσεων. Στα θέματα περιλαμβάνονται τομείς όπως ο κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής, η διενέργεια αξιολογήσεων τρωτότητας και η παροχή νομικών συμβουλών.

[17] Αυστρία, Γαλλία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λουξεμβούργο, Ρουμανία και Φινλανδία.

[18] Το Βέλγιο, η Ισπανία, η Λετονία, η Λιθουανία και η Σουηδία βρίσκονται στο τελικό στάδιο κατάρτισης ή έχουν οριστικοποιήσει τα σχέδια μέτρων. Μολονότι η Δανία δεν δεσμεύεται από τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου, το νέο νομικό της πλαίσιο θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα ενεργοποίησης της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα σε περίπτωση ανάγκης.

[19] Γερμανία, Ιρλανδία, Κύπρος, Σλοβακία και Τσεχία.

[20] Η Ουγγαρία δεν έχει ακόμη ζητήσει τα κατανεμηθέντα κονδύλια που σχετίζονται με το σύμφωνο.

[21] Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία (ΜΔΣΘ), Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία (ΤΑΜΕ), Λιθουανία, Μάλτα, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

[22] Βέλγιο, Γαλλία (ΤΑΜΕ), Δανία (ΜΔΣΘ), Κύπρος, Λουξεμβούργο, Λετονία (ΜΔΣΘ) και Πολωνία. Οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν συμμετέχουν σε ειδικό διάλογο για το στρατηγικό σύμφωνο με σκοπό την υποβολή τροποποιημένου προγράμματος έως τις 12 Ιουνίου 2026.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τη **χρήση των πόρων της ΕΕ** για το σύμφωνο, μεταξύ άλλων μέσω συνεδριάσεων επανεξέτασης των επιδόσεων για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ). Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2026 η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα επανεξετάσουν τις συνολικές επιδόσεις των προγραμμάτων με βάση τα οικονομικά στοιχεία σχετικά με την απορρόφηση των κονδυλίων και τα επιχειρησιακά στοιχεία σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων. Μέρος του προϋπολογισμού του θεματικού μέσου ΤΑΜΕ για την περίοδο 2026-2027 μπορεί να κινητοποιηθεί ώστε να παρασχεθεί περαιτέρω στήριξη στα κράτη μέλη, με βάση τις ανάγκες που προσδιορίζονται κατά τη συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του συμφώνου, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη άλλων προτεραιοτήτων. Οι πόροι της ΕΕ Θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίλυση ζητημάτων σε τομείς που είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή του συμφώνου ή πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα σε κάποιο κράτος μέλος λόγω του πιθανού αντίκτυπού τους στην ετοιμότητα.

3.1. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 1 — EURODAC

Η εύρυθμη λειτουργία του Eurodac είναι καίριας σημασίας για τη θέση σε λειτουργία του συμφώνου. **Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή και τον eu-LISA** για τον συντονισμό της εφαρμογής και, όπου είναι αναγκαίο, να ζητούν και να λαμβάνουν καθοδήγηση χωρίς καθυστέρηση.

Έως τα μέσα Απριλίου του 2026, έντεκα κράτη μέλη είχαν αναφέρει ότι βρίσκονταν σε πολύ καλό δρόμο ώστε, έως τον Ιούνιο, να ξεκινήσουν τις εργασίες στο πλαίσιο του νέου συστήματος Eurodac[23]. Δεκαέξι κράτη μέλη ανέφεραν ότι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διάφορες προκλήσεις, αλλά ότι αναμένουν να είναι σε θέση να επιλύσουν εγκαίρως τα εκκρεμή ζητήματα[24]. Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη είναι οι καθυστερήσεις στις εθνικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, με έντεκα κράτη μέλη να δηλώνουν ότι θα βασίζονται στην κεντρική λύση που έχει αναπτύξει ο eu-LISA[25].

Η διαδικασία δοκιμών του νέου συστήματος, στην οποία συμμετέχουν τα κράτη μέλη και ο eu-LISA. σημειώνει πρόοδο. Όπως αναμενόταν, τα αποτελέσματα των δοκιμών δείχνουν πού χρειάζονται αλλαγές όσον αφορά τις τεχνικές διαμορφώσεις σε εθνικό επίπεδο. Για να καλυφθούν τα κενά, θα απαιτηθούν συντονισμένες προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο με τη συνδρομή του eu-LISA. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, παρέχεται τακτικά ανατροφοδότηση σε γραπτές ερωτήσεις από τον eu-LISA και διοργανώνονται συναντήσεις με την Επιτροπή και άλλους συμφεροντούχους.

Τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να υλοποιήσουν μια σειρά από ορόσημα για τη δοκιμή της τεχνικής συμμόρφωσης της εφαρμογής τους, καθώς και για τη δοκιμή των επιχειρηματικών διαδικασιών τους. Κατά την 62η συνεδρίασή του στις 18 Μαρτίου, το διοικητικό συμβούλιο

[23] Βέλγιο, Βουλγαρία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Μάλτα, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία και Τσεχία.
[24] Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία και Φινλανδία.
[25] Η κεντρική λύση, η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να εκτελούν λειτουργίες του Eurodac μέσω διαδικτυακής διεπαφής χρήστη, είναι η εφεδρική επιλογή για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο.

του eu-LISA αναγνώρισε ότι πολλά κράτη μέλη είχαν σημειώσει συνολικά ικανοποιητική πρόοδο, επιβεβαιώνοντας τον προγραμματισμό για έναρξη λειτουργίας τον Ιούνιο του 2026. Ταυτόχρονα, κάποια κράτη μέλη που δεν εκπλήρωσαν το συμφωνηθέν ορόσημο δοκιμών στις 15 Απριλίου εξακολουθούν να πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους. Έως τις 24 Απριλίου, δεκαεννέα κράτη μέλη είχαν ολοκληρώσει τις δοκιμές συμμόρφωσής τους[26]. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη θα πρέπει να περατώσουν γρήγορα αυτές τις δοκιμές. Τα κράτη μέλη που βασίζονται σε μια υβριδική προσέγγιση ως προς την εφαρμογή[27] θα πρέπει να ανατρέχουν στην εφεδρική επιλογή σε περίπτωση που συνεχίζουν να υπάρχουν προβλήματα ως προς την εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο. Όσον αφορά τις δοκιμές επιχειρηματικών διαδικασιών, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιδείξουν το συντομότερο δυνατόν επαρκή αποτελέσματα δοκιμών για όλες τις κρίσιμες επιχειρηματικές διαδικασίες· τα εννέα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη αρχίσει κάτι τέτοιο πρέπει να το κάνουν επειγόντως[28].

Έχουν εγκριθεί η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για τις διασυστημικές στατιστικές[29] καθώς και, πλην μίας, όλες οι απαιτούμενες τροποποιήσεις σε μη νομοθετικές πράξεις που πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή για τη στήριξη του πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ[30]. Οι πράξεις αυτές καθιστούν επίσης δυνατή τη χρήση του Eurodac από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) μόλις αυτό τεθεί σε λειτουργία έως το τέλος του 2026.

Ο eu-LISA εξακολουθεί να παράγει αποτελέσματα μέσα σε στενό χρονικό πλαίσιο. Χάρη στο έργο του, το κεντρικό σύστημα Eurodac είναι πλέον έτοιμο να χειριστεί όλες τις απαιτούμενες λειτουργίες[31]. Ο eu-LISA έχει επίσης ενσωματώσει επιτυχώς το Eurodac στο πλαίσιο διαλειτουργικότητας, συνδέοντας το σύστημα με το κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας, την ευρωπαϊκή πύλη αναζήτησης και την κοινή υπηρεσία βιομετρικής αντιστοίχισης.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

[26] Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σουηδία Τσεχία και Φινλανδία.

[27] Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν τον κανονισμό Eurodac είτε προσαρμόζοντας τα εθνικά τους συστήματα με βάση το έγγραφο ελέγχου διεπαφής Eurodac και επιτρέποντας έτσι την αυτοματοποιημένη αλληλεπίδραση μεταξύ των εθνικών και των κεντρικών συστημάτων Eurodac, είτε χρησιμοποιώντας τη διαδικτυακή διεπαφή χρήστη που έχει αναπτυχθεί από τον eu-LISA, η οποία θα επιτρέψει στους τελικούς χρήστες να εκτελούν λειτουργίες μέσω της ίδιας της διεπαφής και θα μειώσει την ανάγκη εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο. Υβριδική εφαρμογή σημαίνει ότι για τις πλέον απαιτητικές ενέργειες (π.χ. τη διαβίβαση νέων συνόλων δεδομένων) χρησιμοποιείται η αλληλεπίδραση μεταξύ συστημάτων, ενώ η διαδικτυακή διεπαφή χρήστη είναι το εργαλείο για λιγότερο απαιτητικές ενέργειες.

[28] Γαλλία, Δανία. Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πορτογαλία και Σλοβακία.

[29] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2026/533 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2026, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το περιεχόμενο των μηνιαίων διασυστημικών στατιστικών που χρησιμοποιούν δεδομένα από το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού και το σύστημα εισόδου/εξόδου, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού.

[30] Λόγω των συζητήσεων σχετικά με ένα νέο χρονοδιάγραμμα παράδοσης για το αναθεωρημένο Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), η πράξη για τη δημιουργία αντιστοιχίας μεταξύ των δεδομένων του VIS και του Eurodac αναβάλλεται.

[31] Δεδομένου του δύσκολου χρονοδιαγράμματος, η Επιτροπή και ο eu-LISA συμφώνησαν σχετικά με τις λειτουργίες που είναι απολύτως αναγκαίο να τεθούν σε εφαρμογή τον Ιούνιο, ενώ άλλες λειτουργίες θα διατεθούν έως το τέλος του έτους.

Οι δοκιμές του Eurodac και η κατάρτιση του προσωπικού πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα κατά τους επόμενους μήνες. Ο eu-LISA έχει οργανώσει πολυάριθμα ειδικά εργαστήρια σχετικά με τις δοκιμές και τις λειτουργίες της διαδικτυακής διεπαφής χρήστη. Η Ευρωπόλ και οι αρχές των κρατών μελών που έχουν δικαίωμα πρόσβασης στο Eurodac θα πρέπει να επενδύσουν στην κατάλληλη κατάρτιση και να υποβάλουν αναλόγως σε δοκιμές τις επιχειρησιακές διαδικασίες τους. Για να διασφαλιστεί η επιτυχής έναρξη των εργασιών, είναι ζωτικής σημασίας να υπάρξει έγκαιρη προμήθεια λύσεων ΤΠ και σχετικού υλισμικού (π.χ. μηχανήματα Eurodac)[32].

Τα κράτη μέλη που επέλεξαν μια υβριδική προσέγγιση εφαρμογής αλλά κινδυνεύουν με καθυστερήσεις πρέπει να διασφαλίσουν την επιχειρησιακή ετοιμότητα με βάση την κεντρική λύση και να διενεργήσουν τις σχετικές δοκιμές.

3.2. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 2 — ΈΝΑ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ

Ο αριθμός των κρατών μελών που είτε διαθέτουν ήδη είτε θα διαθέτουν σύντομα τόσο εγκαταστάσεις υποδοχής όσο και ανθρώπινους πόρους ώστε να έχουν **επαρκή ικανότητα για τις διαδικασίες στα σύνορα** έχει αυξηθεί σε 15 από την τελευταία επικαιροποίηση[33]· τα υπόλοιπα 11 κράτη μέλη[34] πρέπει να εντείνουν επειγόντως τις προσπάθειές τους ώστε να διαμορφώσουν και να επιτύχουν επαρκή ικανότητα. Κάποια κράτη μέλη χρειάστηκε να καταφύγουν σε προσωρινές (ενδιάμεσες) λύσεις ενόσω βρίσκονται υπό κατασκευή νέες εγκαταστάσεις, όπως κέντρα πολλαπλών χρήσεων[35]. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις ανακαινίζονται ώστε να πληρούν τα πρότυπα που απαιτούνται βάσει του συμφώνου και των ρυθμίσεων που έχουν πραγματοποιηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη[36] για την πρόληψη της διαφυγής . Τα κράτη μέλη έπρεπε να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τις τοποθεσίες όπου διεξάγουν τις διαδικασίες στα σύνορα έως τα μέσα Απριλίου του 2026: έως τις 4 Μαΐου, 17 κράτη μέλη είχαν ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με τις εν λόγω τοποθεσίες[37]. Εν αναμονή των νέων προθεσμιών για τη διαδικασία στα σύνορα, ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει προθεσμίες για τα δικαστήρια και/ή έχουν προσπαθήσει να αυξήσουν τις ικανότητες των δικαστηρίων, ώστε να αποφευχθούν τα σημεία συμφόρησης στο στάδιο της προσφυγής. Στα σχετικά μέτρα περιλαμβάνεται η αύξηση των πόρων προσωπικού και των τεχνικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων για εξ αποστάσεως συνεντεύξεις[38]. Άλλα

[32] Στα κράτη μέλη όπου οι δημόσιες συμβάσεις που σχετίζονται με το Eurodac βρίσκονται σε εξέλιξη και είναι γενικά σε καλό δρόμο περιλαμβάνονται η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Δανία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Σλοβενία. Η Γαλλία και η Σλοβακία έχουν ολοκληρώσει τις σχετικές διαδικασίες.

[33] Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

[34] Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Λετονία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβενία.

[35] Π.χ. Εσθονία, Λετονία, μεταξύ άλλων.

[36] Π.χ. Αυστρία, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Λετονία και Λιθουανία.

[37] Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία και Φινλανδία.

[38] Οι Κάτω Χώρες και η Κροατία θέσπισαν νέα νομοθεσία με στόχο τον καθορισμό προθεσμιών για το δικαστικό σώμα. Το Βέλγιο και η Κροατία έχουν επενδύσει στην ενίσχυση των ικανοτήτων τους, π.χ. με την πρόσληψη νέου προσωπικού και/ή την ανάπτυξη τεχνικών υποδομών. Η Ιταλία προσλαμβάνει πρόσθετο

προπαρασκευαστικά μέτρα συνίστανται, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία ή την επικαιροποίηση των τυποποιημένων επιχειρησιακών διαδικασιών και κατευθυντήριων γραμμών, στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών και στη δημιουργία κοινών συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων[39].

Η Επιτροπή επικαιροποιεί το σχέδιο εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου και επιστροφής στα σύνορα βάσει συζητήσεων με εθνικούς εμπειρογνώμονες, συνοριοφύλακες, υπαλλήλους που ασχολούνται με θέματα ασύλου και υπαλλήλους αρμόδιους για υποθέσεις επιστροφής. Ο νέος πρακτικός οδηγός του EUAA σχετικά με τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα, ο οποίος εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του EUAA τον Μάρτιο του 2026[40], περιγράφει βασικά πρακτικά στοιχεία για μια αποτελεσματική διαδικασία στα σύνορα.

Τα περισσότερα κράτη μέλη σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά τη θέσπιση και την οργάνωση υποχρεωτικού **ελέγχου διαλογής**[41]. Περίπου τα δύο τρίτα των κρατών μελών έχουν ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές ελέγχου πριν από την προθεσμία της 12ης Ιουνίου[42]. Πολλά από αυτά εκπαιδεύουν ήδη προσωπικό ή ολοκληρώνουν τον προγραμματισμό τους όσον αφορά την κατάρτιση, αρκετά εξ αυτών με την υποστήριξη του EUAA και του Frontex καθώς και του ΔΟΜ ή αξιοποιώντας υλικό που παρέχουν οι οργανισμοί αυτοί[43]. Με την υποστήριξη του Frontex, του EUAA και της Ευρωπόλ, διοργανώθηκαν πιλοτικές ασκήσεις ελέγχου διαλογής τα οποία έλαβαν χώρα στη νήσο Λαμπεντούζα και στη Σικελία, καθώς και στον αερολιμένα της Λισαβόνας και στα χερσαία σύνορα της Ρουμανίας. Η Επιτροπή αναπτύσσει περαιτέρω τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τον έλεγχο διαλογής ενόψει μελλοντικής επικαιροποίησης του πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες. Στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2025 τέθηκαν στη διάθεση των χρηστών οι ενότητες κατάρτισης σχετικά με τον έλεγχο διαλογής, οι οποίες αναπτύχθηκαν από τον EUAA και τον Frontex. Αμφότεροι οι οργανισμοί ευθυγράμμισαν το περιεχόμενο της κατάρτισής τους ώστε να διασφαλιστεί η εναρμονισμένη εφαρμογή. Ο Frontex ανέπτυξε πρόγραμμα κατάρτισης για τους συνοριοφύλακες, το οποίο προσαρμόζεται στα εθνικά πλαίσια. Ο EUAA ανέπτυξε μια ενότητα κατάρτισης με τίτλο «Εισαγωγή στον έλεγχο διαλογής στο πλαίσιο της

προσωπικό για τις επιτροπές ασύλου και τα δικαστήρια. Η Γαλλία ενίσχυσε την ικανότητα των εφετείων που επανεξετάζουν τις αποφάσεις επιστροφής. Η Κύπρος βρίσκεται στη διαδικασία ενίσχυσης του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας με τέσσερις δικαστές.

[39] Κράτη μέλη που επικαιροποίησαν τις κατευθυντήριες γραμμές και τις επιχειρησιακές διαδικασίες: Αυστρία, Γαλλία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Λιθουανία και Μάλτα. Κράτη μέλη που έλαβαν μέτρα για την ψηφιοποίηση των διαδικασιών ή τη δημιουργία κοινών συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Λιθουανία, Μάλτα, Σλοβενία, Σουηδία και Τσεχία.

[40] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-asylum-border-procedure.

[41] Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, η Σουηδία, η Τσεχία και η Φινλανδία βρίσκονται σε καλό δρόμο για την εφαρμογή του ελέγχου διαλογής, ενώ η Ιταλία είναι έτοιμη για αφίξεις διά θαλάσσης.

[42] Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Δανία, Ελβετία, Ισλανδία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία και Φινλανδία.

[43] Σε αυτές περιλαμβάνονται η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Σλοβακία, η Τσεχία και η Φινλανδία. Στη Βουλγαρία έχει ολοκληρωθεί το σύνολο της κατάρτισης.

διεθνούς προστασίας», η οποία είναι διαθέσιμη από τον Μάρτιο του 2026[44]. Η εργαλειοθήκη ελέγχου διαλογής[45] που ανέπτυξαν ο Frontex και ο EUAA συμπληρώνει τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής και περιέχει μια σειρά από πρότυπα, υλικό καθοδήγησης και πρακτικούς πόρους. Ενσωματώνοντας τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις επιτόπιες δοκιμές στην Ιταλία και τη Ρουμανία, η τελική έκδοση των παραδοτέων της εργαλειοθήκης ελέγχου διαλογής, η οποία περιλαμβάνει επιχειρησιακό κατάλογο ελέγχου για τους ιατρούς, οριστικοποιήθηκε και διανεμήθηκε στα κράτη μέλη προς χρήση.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Τα κράτη μέλη πρέπει να ενεργήσουν χωρίς καθυστέρηση για να διασφαλίσουν την πλήρη θέση σε λειτουργία του ελέγχου διαλογής και των διαδικασιών στα σύνορα. Αυτό ισχύει ιδίως για ορισμένα κράτη μέλη[46] που πρέπει να διασφαλίσουν **επαρκή ικανότητα**. Τη στιγμή που ορισμένα κράτη μέλη βασίζονται σε προσωρινές λύσεις έως ότου είναι έτοιμες οι προγραμματισμένες νέες εγκαταστάσεις, είναι σημαντικό οι λύσεις αυτές να πληρούν τα πρότυπα που ορίζονται στη νέα οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και να είναι επαρκώς στελεχωμένες. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει στην Επιτροπή τις τοποθεσίες στις οποίες θα διεξάγονται οι διαδικασίες στα σύνορα πρέπει να το πράξουν επειγόντως[47].

Για να διαχειριστούν τη διαδικασία στα εξωτερικά σύνορα, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα δεν εισέρχονται στο έδαφος των κρατών μελών, αλλά παραμένουν στους ειδικούς χώρους. Οι πιλοτικές ασκήσεις ελέγχου διαλογής κατέδειξαν προκλήσεις όσον αφορά την πρόληψη της διαφυγής, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η αποτελεσματική παραπομπή στην κατάλληλη επακόλουθη διαδικασία. Ως δίδαγμα από αυτήν την εμπειρία, τα κράτη μέλη πρέπει να θέσουν ως προτεραιότητα τη **θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων για την πρόληψη της διαφυγής και των δευτερογενών μετακινήσεων**. Τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν την περίοδο αρχικής σύλληψης από τις αρχές επιβολής του νόμου ώστε να διενεργούν ελέγχους διαλογής, και ιδίως ελέγχους ταυτότητας και ασφάλειας και την καταχώριση στο Eurodac. Επιπλέον, σύμφωνα με τις νομικές πράξεις του συμφώνου, τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται στη διαφοροποιημένη εφαρμογή περιορισμών στις μετακινήσεις, κράτησης και εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης για την αποτελεσματική πρόληψη της διαφυγής, διασφαλίζοντας παράλληλα την αναλογικότητα και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της επανεξέτασης εφόσον απαιτείται. Επιπλέον, για να λειτουργήσουν οι διαδικασίες στα σύνορα, οι τρίτες χώρες θα πρέπει να παίξουν τον ρόλο τους και να τηρήσουν τις διεθνείς υποχρεώσεις τους όσον αφορά την επανεισδοχή των υπηκόων τους. Στο πλαίσιο της μεταναστευτικής διπλωματίας της, η ΕΕ ενισχύει τις επαφές της με σχετικές τρίτες χώρες. Τα κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τη συνεργασία για την επανεισδοχή, ώστε να

[44] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ενότητα διατίθενται στον ακόλουθο σύνδεσμο: https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/introduction-screening-context-international-protection#section14332-1.
[45] Αναπτύχθηκε από τον Frontex, τον EUAA και την Επιτροπή με την υποστήριξη της Ευρωπόλ και εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών.
[46] Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Λετονία, Ουγγαρία και Πολωνία.
[47] Αυστρία, Ελλάδα, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Τσεχία.

διασφαλίζεται η αποτελεσματική επιστροφή των αντικανονικών μεταναστών πριν από την προθεσμία για τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα.

Ο έλεγχος διαλογής και οι διαδικασίες στα σύνορα βασίζονται στην αποτελεσματική συνεργασία των διάφορων συμφεροντούχων. Οι περαιτέρω προπαρασκευαστικές εργασίες πρέπει να εστιάσουν στη δημιουργία των συνθηκών για τη συνεργασία αυτή, μεταξύ άλλων μέσω ηλεκτρονικών εντύπων και εθνικών συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων, ώστε να αποφευχθούν σημεία συμφόρησης ή διαδικαστικά κενά[48]. Σε ορισμένα κράτη μέλη[49] δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί οι ρυθμίσεις για τους υγειονομικούς ελέγχους. Είναι σημαντικό οι πληροφορίες να παρέχονται εγκαίρως κατά το στάδιο του ελέγχου διαλογής, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν, κατά περίπτωση, να εφαρμόζουν τους κανόνες σχετικά με τη μη συμμόρφωση. Ο έλεγχος διαλογής θα πρέπει να καλύπτει όλες τις αφίξεις, ακόμη και όταν αυτές είναι πολυάριθμες: για τον σκοπό αυτό, τα πρωτόκολλα και οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να είναι σύντομα και να επικεντρώνονται σε βασικές πτυχές, ώστε να είναι δυνατή η ταχεία διεκπεραίωση των διαδικασιών και να αποφεύγονται καταστάσεις όπου ελέγχεται μέρος μόνο των αφίξεων. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της αρχικής σύλληψης από τις αρχές επιβολής του νόμου, ώστε να αποτρέπεται αποτελεσματικά η διαφυγή χωρίς να χρειάζεται να λαμβάνονται ατομικές αποφάσεις σχετικά με κράτηση ή περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε στενή επαφή με όλα τα κράτη μέλη ώστε να αντιμετωπιστούν οι εναπομένουσες προκλήσεις. Επιπλέον, με τη βοήθεια του EUAA και του Frontex, η Επιτροπή διοργανώνει εργαστήρια προσανατολισμένα στην πρακτική εφαρμογή με τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο[50]. Τα εργαστήρια αυτά είναι προσαρμοσμένα στο συγκεκριμένο εθνικό πλαίσιο κάθε κράτους μέλους, με βάση τη γεωγραφική και τη μεταναστευτική τους κατάσταση, τα διαφορετικά συστήματα υποδοχής και τα ευρύτερα εθνικά θεσμικά πλαίσια. Φέρνοντας σε επαφή όλες τις εθνικές αρχές και τους βασικούς συμφεροντούχους που συμμετέχουν στην εφαρμογή του συμφώνου, συμπεριλαμβανομένου του δικαστικού σώματος, τα εργαστήρια έχουν ως στόχο να συμβάλουν στη δημιουργία μιας απρόσκοπτης διαδικασίας, από τον έλεγχο διαλογής μέσω της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα έως τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, και να καλύψουν όλες τις αναγκαίες τεχνικές και επιχειρησιακές πτυχές που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή. Για να απλουστεύσει τον συντονισμό, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να ορίσουν εθνικά σημεία επαφής για τον έλεγχο διαλογής και τις εθνικές τους αρχές ελέγχου πριν από τον Ιούνιο του 2026.

Από τα τέλη Μαΐου, η Eurostat θα δημοσιεύει στον ιστότοπό της τον κατάλογο των χωρών με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης αιτήσεων διεθνούς προστασίας (20 % ή λιγότερο), που αποτελεί έναν από τους λόγους για την υποχρεωτική διαδικασία στα σύνορα. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να ανατρέχουν τακτικά σε αυτόν τον κατάλογο, ώστε να διασφαλίζεται σαφήνεια για τις αποφαινόμενες αρχές και για τους οικείους αιτούντες, και να

[48] Οι σχετικές προκλήσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα, από τη διασφάλιση υποδομών ΤΠ και την εκπόνηση των εντύπων έως την κηδεμονία των ασυνόδευτων ανηλίκων και τον εκκρεμή καθορισμό τοποθεσιών.
[49] Σε αυτά περιλαμβάνονται η Γερμανία, η Εσθονία, η Ισπανία και η Σλοβενία.
[50] Βουλγαρία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία και Κύπρος.

προωθούν την κοινή εφαρμογή του σε ολόκληρη την Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στις οικείες χώρες θα παρέχουν επίσης έγκαιρη ενημέρωση επιτόπου.

3.3. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 3 — ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Τα περισσότερα κράτη μέλη πραγματοποιούν μερικές μεταρρυθμίσεις των συστημάτων υποδοχής τους για να προσαρμοστούν στους νέους κανόνες, ενώ για κάποια —λίγα— κράτη μέλη η προσπάθεια αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης συστημικής μεταρρύθμισης[51]. Κάποια κράτη μέλη αναφέρουν επαρκείς ικανότητες υποδοχής[52], ενώ πολλά κατασκευάζουν νέες εγκαταστάσεις ή ανακαινίζουν/αναδιαμορφώνουν ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις[53]. Σε αρκετά κράτη μέλη[54] βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες για τη δημιουργία νέων κέντρων πολλαπλών σκοπών· για τον σκοπό αυτό εξακολουθούν να είναι χρήσιμα τα μοντέλα και τα σχέδια που έχουν αναπτύξει ο EUAA και η Επιτροπή[55].

Αρκετά κράτη μέλη συνεχίζουν τις εργασίες τους με στόχο να δημιουργήσουν διαφορετικές ρυθμίσεις υποδοχής για διαφορετικές ομάδες αιτούντων. Οι ρυθμίσεις αυτές μπορούν να είναι χρήσιμες ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των ευάλωτων ατόμων[56] ή των οικογενειών, καθώς και για να διατίθενται ειδικές εγκαταστάσεις για υποθέσεις μεταφοράς[57].

Σημαντικό άξονα εργασίας για όλα σχεδόν τα κράτη μέλη εξακολουθούν να αποτελούν η προώθηση της ψηφιακής ολοκλήρωσης και της συνδεσιμότητας των υφιστάμενων συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων, η βελτίωση της διαβίβασης δεδομένων και η διευκόλυνση της πρόσβασης σε πληροφορίες για τις αρμόδιες αρχές, αν και οι περιστάσεις και τα σημεία εκκίνησης διαφέρουν[58]. Πολλά κράτη μέλη είναι πιθανό να συνεχίσουν τα έργα για την ενοποίηση των συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων και μετά τον Ιούνιο του 2026.

Οι εργασίες της Επιτροπής Επαφών για την Υποδοχή συνεχίζονται, εστιάζοντας στη μεταφορά της οδηγίας του 2024 για τις συνθήκες υποδοχής και στη μετάβαση από την ισχύουσα στην αναδιατυπωμένη οδηγία. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται επίσης οι διατάξεις σχετικά με τη χρήση περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία, την κράτηση και εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης, οι οποίες θα περιγράφονται λεπτομερώς σε ειδικό έγγραφο καθοδήγησης. Πριν από τη λήξη της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής, η οποία

[51] Ιρλανδία, Πορτογαλία και Σουηδία. Η Σουηδία μεταβαίνει από τα ιδιωτικά καταλύματα στα συλλογικά κέντρα.
[52] Π.χ. Γαλλία, Ελλάδα (ηπειρωτική χώρα), Ισπανία, Λιθουανία, Μάλτα, Σλοβακία, Τσεχία και Φινλανδία.
[53] Π.χ. Αυστρία, Εσθονία, Ιταλία, Κροατία, Μάλτα και Τσεχία. Στη Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Λετονία, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία αναμένονται καθυστερήσεις.
[54] Π.χ. Αυστρία, Εσθονία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ρουμανία και Σλοβακία.
[55] Ο EUAA εφαρμόζει τα σχέδια αυτά στο πλαίσιο της στήριξης προς τη Ρουμανία.
[56] Π.χ. Ιταλία, Κύπρος, Μάλτα, Σλοβενία και Σουηδία.
[57] Π.χ. Βέλγιο, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Σλοβενία και Σουηδία.
[58] Εργασίες για συστήματα ΤΠ που σχετίζονται με την υποδοχή βρίσκονται σε εξέλιξη στο Βέλγιο, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία, την Κροατία, τη Λιθουανία, τη Μάλτα, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία, τη Φινλανδία και άλλες χώρες. Αν και η Φινλανδία διαθέτει προηγμένο σύστημα, απαιτείται ιεράρχηση των καθηκόντων λόγω έλλειψης εμπειρογνωμόνων ΤΠ. Η Σλοβενία δεν θα ολοκληρώσει όλες τις εργασίες έως τον Ιούνιο του 2026. Άλλες χώρες, όπως η Ισπανία, σημειώνουν ικανοποιητική πρόοδο. Η Εσθονία θα υλοποιήσει την ενσωμάτωση των συστημάτων ΤΠ μετά τον Ιούνιο στο πλαίσιο άλλου έργου και θα φροντίσει ώστε όλες οι αναγκαίες διασυνδέσεις να έχουν τεθεί σε λειτουργία έως τον Ιούνιο.

είχε οριστεί τον Ιούνιο, ένα κράτος μέλος είχε ήδη κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό του δίκαιο[59]. Με βάση τις εργασίες του δικτύου υποδοχής του, ο EUAA δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2025 έναν πρακτικό οδηγό για τη διαχείριση ενός κέντρου υποδοχής[60]. Ο οδηγός αυτός καλύπτει βασικά στοιχεία που σχετίζονται με τη διαχείριση και την οργάνωση των κέντρων υποδοχής, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχική φάση της υποδοχής και στη διασύνδεση με διαδικαστικές πτυχές. Τονίζει επίσης τον σημαντικό ρόλο που παίζει η πρόσβαση σε μέτρα έγκαιρης ενσωμάτωσης κατά τη φάση υποδοχής προκειμένου να δημιουργηθεί η βάση για την επιτυχή επακόλουθη ενσωμάτωση στην κοινωνία υποδοχής. Η πτυχή αυτή καλύπτει στοιχεία της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής: πρόσβαση σε μαθήματα γλώσσας, αγωγής του πολίτη και επαγγελματικής κατάρτισης, στην αγορά εργασίας, καθώς και σε διαδικασίες για την αναγνώριση των προσόντων. Τον Μάρτιο του 2026 ο EUAA ενέκρινε τα επικαιροποιημένα «Επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες για την υποδοχή, συμπεριλαμβανομένων πτυχών που σχετίζονται με ευάλωτες ομάδες»[61]. Το έγγραφο αυτό εστιάζει στα παιδιά και στην ευαλωτότητα.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν τα κενά που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε καθυστερήσεις στις διαδικασίες, να δημιουργήσουν νέες ικανότητες όπου χρειάζεται ή να διασφαλίσουν κατάλληλες ποιοτικές συνθήκες στις εγκαταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα άτομα που έχουν συγκεκριμένες ανάγκες και τα ευάλωτα άτομα, ιδίως όσον αφορά τα παιδιά (συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων). Όπου είναι αναγκαίο, πρέπει να ληφθούν ενδιάμεσα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί επαρκής ικανότητα. Απαιτούνται ιδίως προσπάθειες όταν τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν σαφή σχέδια για τη δημιουργία επαρκών ικανοτήτων υποδοχής ή έχουν πρόσφατα εφαρμόσει μείωση των ικανοτήτων αυτών[62]. Ιδίως σε αυτές τις περιπτώσεις, τα οικεία κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τυχόν τέτοια μέτρα συνάδουν με τη συνολική ανάγκη για καλά προετοιμασμένα συστήματα ασύλου και υποδοχής.

Ο EUAA διοργανώνει δραστηριότητες προβολής για την προώθηση εργαλείων, καθοδήγησης και κατάρτισης, και θα συνεχίσει να διοργανώνει θεματικά εργαστήρια και προγράμματα ανταλλαγών για τα κράτη μέλη. Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, ο EUAA θα αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα μοντέλα υποδοχής.

Τα περισσότερα κράτη μέλη πρέπει ακόμη να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τα σχετικά κείμενα, μαζί με επεξηγηματικό έγγραφο, έως τις 12 Ιουνίου. Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να

[59] Τσεχία.
[60] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-management-reception-centre-arrival.
[61] Οι κατευθυντήριες γραμμές επικαιροποιούν και ενοποιούν τα ακόλουθα έγγραφα: Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες (2016), Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής για ασυνόδευτα παιδιά: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες (2018), https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-reception-operational-standards-and-indicators, https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-vulnerability-operational-standards-and-indicators.
[62] Ανησυχίες σχετικά με την υποδοχή, ιδίως όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους, εξακολουθούν να υπάρχουν στην Κύπρο, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες και την Ελλάδα. Η Ισπανία μειώνει τις ικανότητες υποδοχής της, καθώς σημειώνεται μείωση των αφίξεων. Η Γαλλία αναδιοργάνωσε το σύστημα υποδοχής της το 2025 μειώνοντας την ικανότητά της σε είδος και παρέχοντας οικονομικό επίδομα στους αιτούντες στους οποίους δεν χορηγείται στέγαση (τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν υλικές συνθήκες υποδοχής σε είδος ή μέσω μετρητών/κουπονιών).

προσδιορίσουν τις αρμόδιες αρχές και να κοινοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές το συντομότερο δυνατόν, ώστε να διευκολυνθούν οι ανταλλαγές σχετικά με την εφαρμογή.

Η ύπαρξη ακριβών και πλήρων δεδομένων υποδοχής είναι καίριας σημασίας προκειμένου να αξιολογείται με τεκμηριωμένο τρόπο η κατάσταση ως προς την υποδοχή. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλουν έκθεση σχετικά με τους βασικούς δείκτες υποδοχής για την επόμενη ευρωπαϊκή ετήσια έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση. Από το 2027, τα κράτη μέλη θα υποβάλλουν ακολούθως στον EUAA δεδομένα σχετικά με ένα πλήρες σύνολο δεικτών υποδοχής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να βελτιώσουν περαιτέρω την υποβολή εκθέσεων και τον βαθμό λεπτομέρειας των δεδομένων, ώστε να διασφαλιστούν η συγκρισιμότητα και η πληρότητα των στατιστικών.

3.4. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 4 — ΔΙΚΑΙΕΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΥΛΟΥ

Ο πρόσφατα εγκριθείς ενωσιακός κατάλογος ασφαλών χωρών καταγωγής δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επισπεύσουν την υλοποίηση ορισμένων στοιχείων του κανονισμού, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή ταχείας διαδικασίας λόγω ποσοστού αναγνώρισης 20 % (ή χαμηλότερου), καθώς και τη δυνατότητα χαρακτηρισμού ασφαλών χωρών καταγωγής και ασφαλών τρίτων χωρών με εξαιρέσεις για συγκεκριμένα τμήματα του εδάφους του κράτους μέλους ή σαφώς αναγνωρίσιμες κατηγορίες προσώπων.

Διάφορα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων καθυστερήσεων και τη βελτίωση της διαχείρισής τους. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται η δημιουργία ειδικών ομάδων, η πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, η μεταρρύθμιση των διαδικασιών μέσω της ψηφιοποίησης και των ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων, και η εναρμόνιση των ροών εργασίας και των διαδικασιών μεταξύ των διαφόρων συμφεροντούχων[63]. Κάποια κράτη μέλη χρησιμοποιούν επίσης τη στήριξη του EUAA, π.χ. για την από κοινού ανάπτυξη διαδικασιών, για την από κοινού υποβολή αιτημάτων αποστολών ή κατάρτισης ή για την παροχή επιχειρησιακής στήριξης[64]. Πολλά κράτη μέλη εξακολουθούν να συνεργάζονται με το δικαστικό σώμα και λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα ώστε να ευθυγραμμίσουν τις εθνικές δικαστικές διαδικασίες με τις απαιτήσεις του συμφώνου, να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των δικαστικών συστημάτων και να αυξήσουν την ικανότητα διεκπεραίωσης των προσφυγών[65].

Ο EUAA εργάζεται πάνω σε διάφορα προϊόντα που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αναπτύξουν τις νέες διαδικασίες ασύλου. Τα επιχειρησιακά πρότυπα και οι δείκτες του EUAA σχετικά με τη διαδικασία ασύλου δημοσιεύθηκαν στις 25 Νοεμβρίου 2025[66], προκειμένου να στηρίξουν τα κράτη μέλη στην επίτευξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών ασύλου

[63] Στα κράτη μέλη που πραγματοποιούν σήμερα τις ποικίλες αυτές μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Κροατία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Πορτογαλία και η Φινλανδία.
[64] Π.χ. Βέλγιο, Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία και Πορτογαλία.
[65] Αυστρία, Βέλγιο, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Σλοβενία, Τσεχία και Φινλανδία.
[66] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-procedure.

και να ενισχύσουν σε επιχειρησιακό επίπεδο το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου. Ο EUAA εξακολουθεί επίσης να συνεργάζεται ενεργά με δικαστικούς λειτουργούς σε διάφορα θέματα[67].

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Πρέπει να διατηρηθούν και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να εντατικοποιηθούν συγκεκριμένες δράσεις για την **εκκαθάριση των υφιστάμενων καθυστερήσεων** και την πρόληψη της εμφάνισης νέων[68]. Κάποια από τα μέτρα που πρέπει να λάβουν τα κράτη μέλη είναι η άμεση έναρξη διαδικασιών για την πρόσληψη προσωπικού, είτε προσωρινού είτε μόνιμου, και η παροχή της αναγκαίας κατάρτισης ώστε να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό είναι καλά εξοικειωμένο με το νέο πλαίσιο, ενδεχομένως σε συνεργασία με τον EUAA[69]. Παράλληλα με τη μείωση των καθυστερήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ενισχύσουν τη δικαστική ικανότητα. Δεδομένου του κινδύνου για υπερβολική επιβάρυνση των δικαστικών συστημάτων και ελλείψεις προσωπικού που ενδέχεται να προκύψουν από την επίσπευση των προθεσμιών στο πλαίσιο των νέων διαδικασιών, οι εθνικές διοικήσεις πρέπει να διασφαλίσουν τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών τους, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να λάβουν τα αναγκαία μέτρα και, κατά περίπτωση, να θεσπίσουν νομοθετικές αλλαγές ώστε να διασφαλίζουν αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου, τηρώντας πάντα την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Σύμφωνα με τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τις άλλες σχετικές εθνικές αρχές, εκτός από την αποφαινόμενη αρχή, που είναι υπεύθυνες για την παραλαβή των αιτήσεων, καθώς και την ορισθείσα αρμόδια αρχή για την καταχώριση των αιτήσεων έως τις 12 Ιουνίου 2026. Πρέπει επίσης να ορίσουν εθνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς τόσο του εν λόγω κανονισμού όσο και του κανονισμού για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου και να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τα στοιχεία επικοινωνίας του. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα κοινοποιήσει τις πληροφορίες αυτές στις αρχές των άλλων κρατών μελών.

3.5. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 5 — ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις για τον προτεινόμενο κανονισμό για τις επιστροφές, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καθορίζουν πρακτικά και επιχειρησιακά μέτρα ώστε να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των επιστροφών. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη προσάρμοσαν το πλαίσιο ή τις πρακτικές τους ώστε να φέρουν την έκδοση αποφάσεων επιστροφής σε στενή ευθυγράμμιση με τις αρνητικές αποφάσεις ασύλου, σύμφωνα με τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν περαιτέρω μέτρα στο πλαίσιο ευρύτερων κοινών προσπαθειών για την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των διοικητικών

[67] https://www.euaa.europa.eu/sites/default/files/2025-11/2026_Courts_Tribunals_Schedule_Activities_EN.pdf.
[68] Στα κράτη μέλη που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις περιλαμβάνονται το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Πορτογαλία και η Φινλανδία.
[69] Ο EUAA εξακολουθεί να επικαιροποιεί τις ενότητες κατάρτισής του και να καταρτίζει νέες. Μέχρι στιγμής, έχουν επικαιροποιηθεί ή συνταχθεί εξαρχής 26 ενότητες κατάρτισης, οι οποίες επικαιροποιούν το ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το άσυλο ώστε να ευθυγραμμίζεται με το σύμφωνο.

διαδικασιών[70]. Τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα ώστε να εκσυγχρονίσουν τα εθνικά τους συστήματα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής: μέχρι σήμερα, με την υποστήριξη του Frontex, 22 κράτη μέλη[71] έχουν θέσει σε λειτουργία λύσεις ΤΠ για τη διαχείριση υποθέσεων επιστροφής μέσα από ανάλυση των κενών σε σχέση με ένα μοντέλο συστήματος ΤΠ (μοντέλο RECAMAS).

Με τη στήριξη του συντονιστή επιστροφών, τα κράτη μέλη και ο Frontex συνεχίζουν τις προσπάθειές τους για στοχευμένες δράσεις επιστροφής και τον συντονισμό των επιχειρησιακών μέτρων για την αύξηση των επιστροφών σε τρίτες χώρες κοινής προτεραιότητας. Όσον αφορά τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, τα κράτη μέλη με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα είναι πιθανό να επιστρέψουν υπηκόους τρίτων χωρών σε ομάδα τρίτων χωρών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για το αντίστοιχο κράτος μέλος. Τα συντονισμένα μέτρα θα πρέπει να εστιάζουν, μεταξύ άλλων, στην τοποθέτηση αξιωματικών-συνδέσμων στις εν λόγω τρίτες χώρες, στη αύξηση της χρήσης των οικειοθελών επιστροφών, στις κοινές επιχειρήσεις επιστροφής και στα εργαλεία ταυτοποίησης.

Ο Frontex, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και άλλους συμφεροντούχους, συγκέντρωσε ορθές πρακτικές για την αποτελεσματική ταυτοποίηση των υπηκόων τρίτων χωρών και την έκδοση των αναγκαίων εγγράφων γι’ αυτούς με σκοπό την επιστροφή. Οι ορθές πρακτικές, οι οποίες αντικατοπτρίζουν ρητά τα σύντομα χρονοδιαγράμματα και τους επιχειρησιακούς περιορισμούς που εισήγαγε η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, θα είναι διαθέσιμες στα κράτη μέλη κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026.

Οι επιστροφές που υποστηρίζονται από τον Frontex εξακολουθούν να αυξάνονται και, το 2025, αντιπροσώπευαν σχεδόν το ήμισυ των συνολικών επιστροφών από την Ένωση. Οι διαδικασίες επιστροφής των κρατών μελών εξακολουθούν να στηρίζονται από το έργο των τοποθετημένων υπαλλήλων του μόνιμου σώματος, όπως οι ειδικοί σε θέματα επιστροφής (RS), οι υπεύθυνοι συνοδείας και υποστήριξης επιστροφών του Frontex (FRESO) και οι παρατηρητές θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εκτός από τις συνήθεις αποστολές, ο Frontex σχεδιάζει να αποστείλει ομάδες αποτελούμενες τόσο από FRESO όσο και από RS στα κράτη μέλη. Με αυτόν τον τρόπο θα καταστεί δυνατή μια πιο συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά τη στήριξη της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα, με πιο ευέλικτες δράσεις.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025 όλα τα κράτη μέλη εξακολουθούσαν να χρησιμοποιούν ενεργά το ενωσιακό πρόγραμμα επανένταξης που υλοποιεί ο Frontex, το οποίο παρέχει σήμερα βοήθεια για την επανένταξη σε περίπου 40 χώρες καταγωγής. Ανταποκρινόμενος στα αιτήματα των κρατών μελών, ο Frontex εξακολουθεί να τους παρέχει στοχευμένη στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων, με σκοπό την εναρμόνιση της παροχής συμβουλών σε θέματα

[70] Στα κράτη αυτά περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Ιταλία, η Ρουμανία, η Σλοβενία, η Κύπρος (νέο κέντρο υποβοηθούμενης οικειοθελούς επιστροφής για ευάλωτα άτομα), η Βουλγαρία και η Τσεχία (υποβοηθούμενη οικειοθελής επιστροφή), ενώ όσον αφορά τα γραφεία επιστροφής: η Βουλγαρία και η Σουηδία. Η Πολωνία σχεδιάζει νέα στρατηγική για τις επιστροφές και ανανεώνει τις προσπάθειές της για την επιτάχυνσή τους.
[71] Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Τσεχία και Φινλανδία.

επιστροφής και επανένταξης μέσω τόσο τακτικής κατάρτισης όσο και κατάρτισης πολλαπλασιαστών.

Στις ανταλλαγές της με τρίτες χώρες, καθώς και σε περιπτώσεις όπως οι συνεδριάσεις των περιφερειακών διαδικασιών για τη μετανάστευση, η Επιτροπή ενημέρωσε τους εταίρους σχετικά με το τι συνεπάγεται η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, καθώς και για την ανάγκη βελτίωσης της συνολικής συνεργασίας ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα. Τα κύρια στοιχεία παρουσιάστηκαν επίσης στη διάσκεψη των πρέσβεων της ΕΕ για το 2026.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Για να μπορέσουν να υπάρξουν αποδοτικότερες και αποτελεσματικότερες διαδικασίες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να καταλήξουν γρήγορα σε συμφωνία σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό για την επιστροφή. Επιπλέον, εντός τους έτους η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για την ψηφιοποίηση της διαχείρισης υποθέσεων στον τομέα της επιστροφής, της επανεισδοχής και της επανένταξης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν περισσότερο τις δυνατότητες στήριξης που παρέχει ο Frontex στον τομέα των επιστροφών:: αυτή τη στιγμή, μόνο τρία κράτη μέλη χρησιμοποιούν πάνω από το 60 % αυτού του είδους στήριξης. Η Επιτροπή και ο Frontex συνεργάζονται με τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο ειδικών εργαστηρίων, ώστε να προσδιορίσουν τις επιχειρησιακές ανάγκες και να βρουν πρακτικές λύσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα. Ο Frontex θα συνεχίσει να προσαρμόζει τη στήριξη που παρέχει στα κράτη μέλη με βάση τα αποτελέσματα της ετήσιας έρευνάς του.

Η επιστροφή και η επανεισδοχή παραμένουν βασικά στοιχεία της συνολικής προσέγγισης όσον αφορά τη συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της μετανάστευσης. Η πείρα δείχνει ότι εάν η υποχρέωση επανεισδοχής των υπηκόων μιας χώρας εφαρμόζεται με δομημένο τρόπο, με σαφείς και συμφωνημένους κανόνες, αυτό προάγει τον τακτικό διάλογο. Η συμφωνία επανεισδοχής ΕΕ-Νιγηρίας, η οποία μονογραφήθηκε πρόσφατα από τα μέρη, κινείται προς αυτή την κατεύθυνση, παρέχοντας ένα διαρθρωμένο πλαίσιο συνεργασίας. Αυτό είναι απαραίτητο για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων και τον εντοπισμό λύσεων, με βάση την πολιτική βούληση για συνεργασία. Η εύρυθμη λειτουργία της συνεργασίας για την επανεισδοχή με τρίτες χώρες των οποίων οι υπήκοοι υπόκεινται στη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα αποτελεί βασική προϋπόθεση προκειμένου οι νέες υποχρεωτικές διαδικασίες στα σύνορα να λειτουργήσουν στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό, είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ο συντονισμός μεταξύ των αντιπροσωπειών της ΕΕ και των πρεσβειών των κρατών μελών, ώστε να διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες και ικανότητα δράσης σε τρίτες χώρες, και ώστε η επιστροφή και η επανεισδοχή να ενσωματωθούν στο ευρύτερο σύνολο των συμφερόντων της ΕΕ έναντι της οικείας τρίτης χώρας.

3.6. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 6 — ΟΡΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η ορθή λειτουργία των υφιστάμενων κανόνων του Δουβλίνου και των νέων κανόνων που προβλέπονται στον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης είναι θεμελιώδους σημασίας για το σύμφωνο. Οι κανόνες για την εφαρμογή του νέου συστήματος

ευθύνης εγκρίθηκαν τον Οκτώβριο του 2025[72]. Αρκετά κράτη μέλη ενισχύουν τις ικανότητες των οικείων μονάδων του Δουβλίνου μέσω νέων προσλήψεων ή εσωτερικών μετακινήσεων[73]. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν και άλλα μέτρα. Σε αυτά περιλαμβάνονται η εσωτερική αναδιοργάνωση, η βελτίωση των συστημάτων ΤΠ και διαχείρισης υποθέσεων, νέες κατευθυντήριες γραμμές και δραστηριότητες κατάρτισης, η βελτίωση των διαδικασιών για τις ευάλωτες ομάδες και τις οικογένειες, η δημιουργία νέων ειδικών εγκαταστάσεων για τα προς μεταφορά πρόσωπα και η αύξηση των συνοδευτικών μέτρων όπως οι συμβουλευτικές υπηρεσίες[74].

Τα νέα επιχειρησιακά πρότυπα και οι νέοι δείκτες του EUAA σχετικά με τον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, που εγκρίθηκαν τον Μάρτιο του 2026[75] και αναπτύχθηκαν από κοινού με τα κράτη μέλη, αναθεωρούν και επικαιροποιούν πλήρως τα υφιστάμενα πρότυπα και δείκτες για τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ[76]. Παρέχουν στήριξη και καθοδήγηση στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, εστιάζοντας στον μηχανισμό προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας, ώστε να συμβάλουν στην επίτευξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών και στην ενίσχυση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου. Για να συμπληρώσει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, ο EUAA επεξεργάζεται νέες συστάσεις για πρακτικές λύσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την οργάνωση των μεταφορών, τον συντονισμό μεταξύ των σχετικών συμφεροντούχων, την πρόληψη της διαφυγής και τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Για να διασφαλιστεί η βιώσιμη μετάβαση από το ισχύον σύστημα του Δουβλίνου στους νέους κανόνες περί ευθύνης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι δραστήρια όσον αφορά τη διευκόλυνση των μεταφορών και τη συνεργασία σε πρακτικά και υλικοτεχνικά θέματα. Τα κράτη μέλη όφειλαν να κοινοποιήσουν τις τοποθεσίες που είχαν ορίσει για τις μεταβιβάσεις

[72] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/2055 της Επιτροπής, της 2ας Οκτωβρίου 2025, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ)2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 της Επιτροπής.

[73] Αυστρία (εσωτερικές μετακινήσεις), Βέλγιο, Ελλάδα, Εσθονία, Κροατία, Μάλτα, Πορτογαλία και Σλοβενία.

[74] Π.χ. εσωτερικές αναδιοργανώσεις στην Ιρλανδία και την Κροατία, βελτίωση των συστημάτων ΤΠ και διαχείρισης υποθέσεων στο Βέλγιο, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Δανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Κύπρο, την Τσεχία και τη Φινλανδία, νέες κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ άλλων σχετικά με τις ευάλωτες ομάδες και τις οικογένειες, στην Αυστρία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία και την Τσεχία, πρόσθετες δραστηριότητες κατάρτισης στην Αυστρία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία και την Τσεχία, δημιουργία ειδικών εγκαταστάσεων για τη στέγαση ατόμων για μεταβιβάσεις ευθύνης στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Σλοβενία και τη Φινλανδία, αλλά και ενίσχυση των συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση του κινδύνου διαφυγής, όπως για παράδειγμα στο Βέλγιο.

[75] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-procedure.

[76] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση).

ευθύνης έως τις 12 Απριλίου 2026[77]. Αυτό είναι απαραίτητο για τη μετάβαση στο νέο σύστημα ευθύνης. Αν και πραγματοποιούνται μεταρρυθμίσεις, σε ορισμένα κράτη μέλη[78] εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις προσωπικού οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε στενό διάλογο με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις ώστε να μπορούν να πραγματοποιηθούν μεταφορές προς όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους νέους κανόνες, αμέσως μόλις αυτοί αρχίσουν να εφαρμόζονται. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει έως τις 12 Ιουλίου, και εκ νέου έως τις 15 Οκτωβρίου, κατά πόσον οι τρέχουσες πρακτικές όσον αφορά τους εφαρμοστέους κανόνες μεταφοράς δεν έχουν διορθωθεί και, ως εκ τούτου, συνιστούν συστημικές ελλείψεις που θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες ως προς τη λειτουργία του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

Η Επιτροπή θα οριστικοποιήσει τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που προβλέπονται στο πλαίσιο του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, ώστε να διευκολυνθεί η εφαρμογή των κανόνων για τους ασυνόδευτους ανηλίκους και τα εξαρτώμενα πρόσωπα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον προσδιορισμό της ευθύνης βάσει αυτών των κριτηρίων. Η αναβάθμιση του DubliNet συνεχίζεται με βάση το έγγραφο βασικών εννοιών που εκπονήθηκε από τον eu-LISA και την Επιτροπή και συμφωνήθηκε από τα κράτη μέλη τον Ιούνιο του 2024. Ο eu-LISA αναπτύσσει επίσης τις τεχνικές και επιχειρησιακές λεπτομέρειες όσον αφορά την επικοινωνία μεταξύ των κρατών μελών μέσω του DubliNet.

3.7. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 7 — ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Τον Νοέμβριο του 2025 ξεκίνησε ο πρώτος ετήσιος κύκλος διαχείρισης της μετανάστευσης με την έγκριση της ευρωπαϊκής ετήσιας έκθεσης για το άσυλο και τη μετανάστευση, με την οποία αξιολογείται η μεταναστευτική κατάσταση στην Ένωση και στα κράτη μέλη για την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025 και προσδιορίζονται πιθανές τάσεις και εξελίξεις για το επόμενο έτος[79]. Με βάση τα πορίσματα της έκθεσης, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστική απόφαση[80] με την οποία προσδιορίζονται τα κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία και Κύπρος), διατρέχουν κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης (Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία και Φινλανδία) και αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση (Αυστρία, Βουλγαρία, Εσθονία, Κροατία, Πολωνία και Τσεχία). Μετά την πρόταση της Επιτροπής για εκτελεστική πράξη του Συμβουλίου για τη δημιουργία της δεξαμενής αλληλεγγύης, το Συμβούλιο συγκάλεσε το φόρουμ αλληλεγγύης υψηλού επιπέδου της ΕΕ, όπου τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να καταβάλουν τις συνεισφορές αλληλεγγύης τους[81]. Στις 19 Δεκεμβρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με τη δημιουργία της δεξαμενής αλληλεγγύης για το 2026, με αριθμό αναφοράς 21 000 μετεγκαταστάσεις ή άλλες μορφές

[77] Αυτή τη στιγμή, όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ουγγαρία έχουν τις κοινοποιήσει στον EUAA τις ορισθείσες τοποθεσίες.
[78] Ελλάδα, Ιταλία, Κροατία, Πορτογαλία και Ρουμανία.
[79] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52025DC0795.
[80] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/2323 της Επιτροπής, της 11ης Νοεμβρίου 2025, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
[81] Δεσμεύτηκαν όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ουγγαρία και τη Σλοβακία.

στήριξης αλληλεγγύης ή χρηματοδοτικές συνεισφορές ύψους 420 εκατ. EUR[82]. Ο συντονιστής αλληλεγγύης της ΕΕ προετοιμάζει επί του παρόντος τη θέση σε λειτουργία της δεξαμενής στο πλαίσιο της πλατφόρμας αλληλεγγύης[83].

Ο νέος πρακτικός οδηγός του EUAA σχετικά με τον μηχανισμό αλληλεγγύης, ο οποίος εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2026[84], παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την πρακτική εφαρμογή του μηχανισμού αλληλεγγύης από τις εθνικές αρχές, ιδίως όσον αφορά τις μετεγκαταστάσεις. Θα ακολουθήσει δεύτερο μέρος, το οποίο θα εστιάσει στις αντισταθμίσεις ευθύνης.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Οι εργασίες για την εφαρμογή της πρώτης δεξαμενής αλληλεγγύης προχωρούν ικανοποιητικά, με ανταλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και όλων των κρατών μελών. Μετά την έναρξη πλήρους εφαρμογής του συμφώνου τον Ιούνιο θα συγκληθεί το φόρουμ αλληλεγγύης τεχνικού επιπέδου της ΕΕ, ώστε να προωθηθεί η θέση σε λειτουργία του μηχανισμού αλληλεγγύης με βάση την πρόταση του συντονιστή αλληλεγγύης για ισορροπημένη και δίκαιη κατανομή της δεξαμενής μεταξύ των επωφελούμενων κρατών μελών. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το φόρουμ, αυτή τη στιγμή πραγματοποιούνται διεξοδικές ανταλλαγές απόψεων με όλα τα κράτη μέλη στην πλατφόρμα αλληλεγγύης καθώς και διμερώς, τόσο με τα επωφελούμενα όσο και με τα συνεισφέροντα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη συμβάλλουν στη δεξαμενή αλληλεγγύης. Για την εφαρμογή της δεξαμενής αλληλεγγύης εξακολουθεί να είναι καίριας σημασίας να μην υπάρχουν συστημικές ελλείψεις στα επωφελούμενα κράτη μέλη όσον αφορά τους κανόνες περί ευθύνης βάσει του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, οι οποίες ελλείψεις θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία του συστήματος. Εάν εντοπιστούν τέτοιες ελλείψεις, τα συνεισφέροντα κράτη μέλη δεν θα υποχρεούνται να υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις τους.

Μετά την έναρξη του πρώτου ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης, η ποιότητα και η πληρότητα των δεδομένων βελτιώθηκαν. Ωστόσο, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για τον επόμενο κύκλο[85]. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την έγκαιρη υποβολή των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων και πληροφοριών στα αρμόδια όργανα της ΕΕ, και ιδίως στον EUAA, τον Frontex και τη Eurostat, όπως ορίζεται στον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης. Οι εν εξελίξει εργασίες για τη δημιουργία ενός νέου μοντέλου ροής δεδομένων θα πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη ενός ενιαίου συνόλου επίσημων

[82] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/2642 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2025, για τη δημιουργία της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης για το 2026.
[83] Στις 23 Μαρτίου 2026 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση της πλατφόρμας αλληλεγγύης για την προετοιμασία της θέσης σε λειτουργία της δεξαμενής αλληλεγγύης για το 2026, μόλις τεθεί σε εφαρμογή το σύμφωνο.
[84] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-solidarity-mechanism-part-i.
[85] Σύμφωνα με την πρώτη ετήσια έκθεση, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά δεδομένων σε αρκετά κράτη μέλη, ιδίως στους τομείς της επιστροφής, των αποφάσεων για προσφυγές σε θέματα ασύλου, των συστημάτων υποδοχής, των ασυνόδευτων ανηλίκων και της παράνομης διαμονής. Αναφέρθηκαν ελλιπή ή ελλείποντα στοιχεία για έναν ή περισσότερους δείκτες από τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Ιταλία, την Κροατία, την Κύπρο, τη Λετονία, το Λουξεμβούργο, την Ουγγαρία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, την Τσεχία και τη Φινλανδία.

ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τη διεθνή προστασία[86]. Αυτό θα επιτρέψει στην Επιτροπή να βελτιώσει περαιτέρω την ποιότητα και την πληρότητα της αξιολόγησής της κατά τον προσδιορισμό της μεταναστευτικής κατάστασης στα κράτη μέλη.

3.8. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 8 — ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Οι πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις, όπως αυτές που σχετίζονται με τη Μέση Ανατολή, υπογραμμίζουν περαιτέρω τη σημασία της ετοιμότητας και του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης. Όπως σημείωσαν οι ηγέτες στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2026[87], η ΕΕ είναι έτοιμη να κινητοποιήσει τα διπλωματικά, νομικά, επιχειρησιακά και χρηματοδοτικά της εργαλεία για την πρόληψη των ανεξέλεγκτων μεταναστευτικών μετακινήσεων προς την ΕΕ και τη διατήρηση της ασφάλειας στην Ευρώπη. Η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις και τις πιθανές επιπτώσεις στις μεταναστευτικές ροές, μεταξύ άλλων μέσω έγκαιρης προειδοποίησης, πρόβλεψης και μοντελοποίησης σεναρίων, ώστε να διασφαλίζεται η επίγνωση της κατάστασης και να υποστηρίζονται έγκαιρες και συντονισμένες αντιδράσεις, όπου απαιτείται. Η Επιτροπή, από κοινού με τον EUAA και τον Frontex, συνεργάζεται με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο ειδικών επαφών ώστε να συζητήσουν πιθανά σενάρια και τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης στα εξωτερικά σύνορα[88] και στους τομείς του ασύλου και της υποδοχής σε περίπτωση αυξημένων μεταναστευτικών ροών και να προσδιορίσουν τομείς όπου ενδέχεται να απαιτηθούν πρόσθετες δράσεις για την ενίσχυση της ετοιμότητας.

Μέχρι στιγμής, όλα τα κράτη μέλη πλην ενός[89] έχουν υποβάλει στον EUAA τα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης. Αν και τα περισσότερα από αυτά τα σχέδια αντανακλούν τα βασικά στοιχεία του υποδείγματος που έχει αναπτύξει ο EUAA, διαφέρουν ωστόσο ως προς τον βαθμό πληρότητάς τους όσον αφορά το άσυλο, την υποδοχή και τους ασυνόδευτους ανηλίκους[90]. Σε συνέχεια της προηγούμενης κατάστασης εφαρμογής του συμφώνου, ορισμένα κράτη μέλη βρίσκονται ήδη σε διαδικασία αναθεώρησης ή συμπλήρωσης των οικείων σχεδίων έκτακτης ανάγκης[91]. Κάποια κράτη μέλη[92] ανέφεραν επίσης πρόσφατες ή προγραμματισμένες ασκήσεις δοκιμών και προσομοίωσης των διαφόρων σχεδίων έκτακτης ανάγκης τους.

---

[86]Εφαρμόζεται κοινό σχέδιο EUAA-EUROSTAT για τον εξορθολογισμό των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη διεθνή προστασία. Έως τα μέσα του 2026 πρόκειται να υπογραφεί συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των δύο οντοτήτων και η νέα ροή δεδομένων θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τον μήνα αναφοράς (Ιούλιος 2025).

[87] www.consilium.europa.eu/media/kofc4ukf/el-20260319-european-council-conclusions.pdf.

[88] Ο Frontex επικαιροποίησε το εγχειρίδιο σχετικά με τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση των συνόρων και τις επιστροφές, ένα πρακτικό έγγραφο αναφοράς που έχει σχεδιαστεί για να συμβάλει στην ενεργοποίηση, τη δοκιμή και τη βελτίωση των εθνικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης για υψηλές μεταναστευτικές εισροές και άλλες κρίσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ.

[89] Ουγγαρία.

[90] Π.χ. Ισπανία, Εσθονία, Γαλλία, Λετονία, Κάτω Χώρες και Αυστρία. Στο πλαίσιο των διαλόγων της Επιτροπής με τα κράτη μέλη, ορισμένα από τα εν λόγω κράτη μέλη, καθώς και η Πολωνία, ανέφεραν ότι πραγματοποιούν ή σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν αναθεώρηση και συμπλήρωση των οικείων σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Άλλα κράτη μέλη ανέφεραν ότι, λόγω των εν εξελίξει νομοθετικών και διοικητικών προετοιμασιών για την έναρξη εφαρμογής του συμφώνου, δεν έχουν ακόμη προγραμματιστεί αναθεωρήσεις των σχεδίων έκτακτης ανάγκης ή οι εν λόγω αναθεωρήσεις προβλέπονται σε μεταγενέστερο μόνο στάδιο, αλλά ότι θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μέτρα σε περίπτωση ανάγκης.

[91] Π.χ. οι Κάτω Χώρες και η Εσθονία.

[92] Π.χ. η Μάλτα, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία ανέφεραν πρόσφατες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες άσκησης σε σχέση με τα αντίστοιχα σχέδια έκτακτης ανάγκης τους.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Συνολικά, το επίπεδο ετοιμότητας στην Ένωση και στα κράτη μέλη ωφελείται από την εφαρμογή των νέων διατάξεων του συμφώνου. Η Επιτροπή και ο EUAA εξακολουθούν να συνεργάζονται με τα κράτη μέλη για τον προσδιορισμό ορθών πρακτικών και τομέων στα σχέδια που πρέπει να ενισχυθούν, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του σχεδίου στρατηγικής για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων. Ειδικότερα, θα ήταν ωφέλιμο να βελτιωθούν και να αποσαφηνιστούν περαιτέρω τομείς όπως οι διαδικασίες ασύλου και ο διορισμός εκπροσώπων για ασυνόδευτους ανηλίκους, καθώς και ο φόρτος υποθέσεων των εν λόγω εκπροσώπων. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι σαφές αν εφαρμόζονται ήδη ή σχεδιάζονται μέτρα ετοιμότητας (π.χ. υλικοτεχνική υποστήριξη και προετοιμασία προμηθειών, δημιουργία αποθεμάτων, κατάρτιση ή εφεδρική ικανότητα υποδοχής). Ο προσδιορισμός μετρήσιμων κατώτατων ορίων και δεικτών για διάφορα σενάρια και μέτρα αντιμετώπισης θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Η ύπαρξη σαφώς καθορισμένων διαδικασιών ενεργοποίησης και επανεξέτασης θα συμβάλει επίσης στην αξιοπιστία αυτών των σχεδίων.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να φροντίσουν ώστε, όπου είναι αναγκαίο, τα σχέδιά τους να ολοκληρωθούν, να βελτιωθούν ή να επικαιροποιηθούν, να εγκριθούν και να κοινοποιηθούν στον EUAA μετά την αναθεώρησή τους. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν κατάλληλα μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων και να σχεδιάζουν δραστηριότητες για τη δοκιμή των σχεδίων έκτακτης ανάγκης (π.χ. προσομοιώσεις, ασκήσεις επί χάρτου ή άλλους μηχανισμούς προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων). Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ενημερώσουν την Επιτροπή και τον EUAA εάν το σχέδιο έκτακτης ανάγκης ενεργοποιηθεί από τις 12 Ιουνίου 2026 ή νωρίτερα, εάν το κράτος μέλος έχει μεταφέρει στο εθνικό του δίκαιο και έχει αρχίσει να εφαρμόζει την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής πριν από την εν λόγω ημερομηνία[93].

Ο EUAA παρέχει στα κράτη μέλη τεχνική υποστήριξη μέσω δομημένης διαδικασίας διατύπωσης παρατηρήσεων και στοχευμένων δραστηριοτήτων, κατόπιν αιτήματος. Μέχρι στιγμής, έχουν υποβληθεί παρατηρήσεις σχετικά με τα εθνικά σχέδια έκτακτης ανάγκης σε εννέα κράτη μέλη[94]. Με την υποστήριξη και τη συμβολή της Επιτροπής, των κρατών μελών και του Frontex, ο EUAA έχει αρχίσει να καταρτίζει πρακτικό οδηγό σχετικά με τη μεθοδολογία σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης, ο οποίος αναμένεται να οριστικοποιηθεί το 2027. Ο οδηγός αυτός έχει στόχο να παράσχει στα κράτη μέλη δομημένη, πρακτική και επιχειρησιακή καθοδήγηση ώστε να υποστηρίξει την αναθεώρηση των εθνικών τους σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Ο σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης για την υποδοχή και το άσυλο θα αξιολογείται στο πλαίσιο του τακτικού πολυετούς προγράμματος παρακολούθησης του EUAA. Η πλήρης παρακολούθηση θα ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2026 μετά την έγκριση της αναθεωρημένης μεθοδολογίας παρακολούθησης, με τρία κράτη μέλη, τη Σλοβακία, τη Μάλτα

[93] Στις 30 Ιουλίου 2025 διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη κοινές υποδείξεις σχετικά με το πώς να κοινοποιούνται στην Επιτροπή και τον EUAA η ενεργοποίηση και η απενεργοποίηση του σχεδίου στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής.

[94] Στις 27 Μαρτίου είχαν υποβληθεί παρατηρήσεις στην Αυστρία, την Εσθονία, τις Κάτω Χώρες, την Κύπρο, τη Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Πολωνία και τη Σουηδία.

και τη Βουλγαρία, να παρακολουθούνται κατά το πρώτο έτος και, κατά μέσο όρο, πέντε κράτη μέλη κατά τα επόμενα έτη.

3.9. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 9 — ΝΕΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΑΤΟΜΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Οι εργασίες όσον αφορά τις ρυθμίσεις για την παροχή νομικών συμβουλών και την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων προχωρούν. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη βρίσκονται κοντά στη σύναψη ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών στο διοικητικό στάδιο της διαδικασίας, αν και το ένα τρίτο των κρατών μελών δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει τις αναγκαίες νομοθετικές αλλαγές[95]. Από επιχειρησιακή άποψη, τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει στην πλειονότητά τους να συνεργαστούν με διάφορους εξωτερικούς εταίρους, ανεξάρτητους οργανισμούς και/ή δικηγόρους/ενώσεις νομικής συνδρομής ή ΜΚΟ[96], είτε διατηρώντας τις υφιστάμενες ρυθμίσεις είτε θεσπίζοντας νέες. Όλα τα κράτη μέλη, πλην λίγων εξαιρέσεων, συνάπτουν επίσης τις ρυθμίσεις τους σε σχέση με τον μηχανισμό παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις διαδικασίες στα σύνορα, συχνά με τους εθνικούς διαμεσολαβητές[97].

Σε συνέχεια των προηγούμενων κατευθυντήριων γραμμών του[98], ο FRA έχει αναπτύξει ένα πρακτικό εργαλείο παρακολούθησης το οποίο καθορίζει κοινή μεθοδολογία για τους μηχανισμούς παρακολούθησης. Τον Απρίλιο του 2026 ο FRA διοργάνωσε επίσης εργαστήρια ευαισθητοποίησης για το προσωπικό παρακολούθησης σε διάφορα κράτη μέλη[99] και δημοσίευσε έκθεση[100] με τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το επιχειρησιακό έργο του FRA στην Ελλάδα και την Ιταλία, ώστε να καθοδηγήσει την εφαρμογή του συμφώνου σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Ο EUAA οριστικοποίησε και δημοσίευσε πρακτικό οδηγό σχετικά με τη παροχή δωρεάν νομικών συμβουλών στο διοικητικό στάδιο της διαδικασίας ασύλου[101].

---

[95] Σε αυτά τα κράτη μέλη περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία. οι Κάτω Χώρες, η Κύπρος, η Λετονία, η Μάλτα, η Σλοβενία και η Σουηδία.

[96] Αυστρία (BBU — κυβερνητικός φορέας ανεξάρτητος από την υπηρεσία ασύλου), Βέλγιο (ΜΚΟ και Υπηρεσία Μετανάστευσης), Βουλγαρία (Εθνική Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής), Γαλλία (ΜΚΟ), Εσθονία (δημόσιες συμβάσεις σε εξέλιξη), Κροατία (ΜΚΟ), Ιρλανδία (συμβούλιο νομικής συνδρομής), Ιταλία (UNHCR), Λετονία, Λιθουανία (με την εγγύηση του κράτους), Λουξεμβούργο, Πολωνία (ΜΚΟ), Πορτογαλία (Ένωση Δικηγόρων), Ρουμανία (ΜΚΟ), Σλοβακία (ΜΚΟ), Σλοβενία (δημόσιος διαγωνισμός υπό προετοιμασία για την πρόσληψη εξωτερικού προσωπικού με σκοπό την παροχή νομικής συνδρομής), Σουηδία (ΜΚΟ) και Τσεχία (δικηγορικό γραφείο). Η Γερμανία, η Φινλανδία, η Μάλτα και οι Κάτω Χώρες βασίζονται σε εσωτερικές ρυθμίσεις εντός των κυβερνητικών φορέων που είναι επίσης αρμόδιοι για τις διαδικασίες.

[97] Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία (μαζί με τον Contrôleur général des lieux de privation de liberté), Δανία, Εσθονία, Ισπανία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία και Φινλανδία. Άλλα κράτη μέλη επέλεξαν διαφορετικές ρυθμίσεις: Ιρλανδία (επικεφαλής επιθεωρητής για τις διαδικασίες ασύλου και συνόρων), Γερμανία (Nationale Stelle zur Verhütung von Folter & Deutsches Institut fuer Menschenrechte), Κάτω Χώρες (Ινστιτούτο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Ολλανδική Επιθεώρηση) και Κροατία (κρατική υπηρεσία ανθρώπινων δικαιωμάτων). Το Βέλγιο, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Μάλτα, η Ουγγαρία και η Σουηδία δεν έχουν ακόμη συνάψει ρυθμίσεις.

[98] https://fra.europa.eu/el/publication/2024/border-rights-monitoring.

[99] Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία και Φινλανδία. Στη Ρουμανία, το πρακτικό εργαλείο παρακολούθησης δοκιμάστηκε στο πλαίσιο άσκησης προσομοίωσης ελέγχου διαλογής.

[100] https://fra.europa.eu/el/publication/2026/operationalising-pact-migration-and-asylum-hotspot.

[101] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-free-legal-counselling.

Όσον αφορά τα παιδιά, τα κράτη μέλη εστιάζουν στη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής και στην επανεξέταση των διαδικασιών εκτίμησης της ηλικίας με στόχο την προσαρμογή στους νέους κανόνες που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου, και ιδίως την υποχρέωση για εφαρμογή διεπιστημονικής προσέγγισης με τη συμμετοχή ομάδων ειδικευμένων επαγγελματιών[102]. Οι ειδικές διατάξεις και οι συγκεκριμένες διασφαλίσεις σχετικά με τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων, συζητήθηκαν τελευταία φορά κατά την ετήσια συνεδρίαση της ειδικής ομάδας εμπειρογνωμόνων τον Νοέμβριο του 2025 και στο πλαίσιο της Ομάδας «Άσυλο» τον Μάρτιο του 2026. Η ενότητα κατάρτισης του EUAA σχετικά με τα παιδιά στη διαδικασία ασύλου αναθεωρήθηκε τον Οκτώβριο του 2025. Ο πρακτικός οδηγός για την εκτίμηση της ηλικίας[103] παρέχει ολοκληρωμένη καθοδήγηση για την υποστήριξη των αρχών και των επαγγελματιών που συμμετέχουν σε διαδικασίες εκτίμησης της ηλικίας όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με τη δηλούμενη ηλικία. Τον Μάρτιο του 2026 ο EUAA δημοσίευσε επίσης έκθεση σχετικά με τις πρακτικές εκτίμησης της ηλικίας[104]. Η έκθεση χαρτογραφεί τις πρακτικές, τις μεθόδους, τις διασφαλίσεις και τους ρόλους στην ΕΕ+ το 2025 όσον αφορά τη διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας, καλύπτοντας επίσης τις προγραμματισμένες ή εν εξελίξει προσαρμογές ενόψει της εφαρμογής του συμφώνου, και εντοπίζει τάσεις και ελπιδοφόρες πρακτικές. Ο πρακτικός οδηγός σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του EUAA τον Μάρτιο[105]. Ο FRA επικαιροποιεί το εγχειρίδιο του 2014 για τα παιδιά που στερούνται τη γονική φροντίδα[106].

Για να εντοπίσει τα τρωτά σημεία, ο EUAA αναθεώρησε τις ενότητες κατάρτισης σχετικά με τα θύματα έμφυλης βίας τον Νοέμβριο του 2025 και σχετικά με τους αιτούντες με ποικίλο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα και έκφραση φύλου, και χαρακτηριστικά φύλου τον Φεβρουάριο του 2026. Η νέα εργαλειοθήκη ελέγχου διαλογής περιλαμβάνει επίσης παράρτημα σχετικά με τη διενέργεια προκαταρκτικών ελέγχων ευαλωτότητας, για τους οποίους διατίθεται εξατομικευμένη κατάρτιση[107]. Όσον αφορά τις επιστροφές, ο Frontex, σε συνεργασία με άλλους συμφεροντούχους, αναπτύσσει μια εφαρμογή για φορητές συσκευές σχετικά με τη συνεργασία με ευάλωτες ομάδες, η οποία περιλαμβάνει και έλεγχο ευαλωτότητας.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη καθορίσει ρυθμίσεις για την παροχή δωρεάν νομικών συμβουλών στο διοικητικό στάδιο[108] ή τον μηχανισμό παρακολούθησης της συμμόρφωσης με

[102] Λίγα κράτη μέλη διαθέτουν διεπιστημονική διαδικασία: η Αυστρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Κροατία, η Λιθουανία, η Ιταλία, η Νορβηγία, η Πορτογαλία και η Σουηδία.
[103] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0.
[104] EUAA: Age Assessment Practices in EU+ Countries (Πρακτικές εκτίμησης της ηλικίας στις χώρες της ΕΕ+), https://www.euaa.europa.eu/publications/age-assessment-practices-eu-countries-0.
[105] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-best-interests-child, EUAA: Practical guide on the best interests of the child in the framework of international protection (Πρακτικός οδηγός σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού στο πλαίσιο της διεθνούς προστασίας).
[106] Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Επιτροπεία για παιδιά τα οποία στερούνται τη γονική φροντίδα. https://fra.europa.eu/el/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care
[107] Κατάρτιση EUAA: Τρωτότητα στο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/vulnerability-pact-migration-and-asylum
[108] Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία και Ουγγαρία.

τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα[109] θα πρέπει να το πράξουν το συντομότερο δυνατόν. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιλύσουν τυχόν εκκρεμή ζητήματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης, στελέχωσης και κατάρτισης, και να καθορίσουν σαφείς γραμμές ευθύνης και λογοδοσίας (όταν ο ρόλος αυτός κατανέμεται μεταξύ πολλαπλών φορέων, θα πρέπει να ορίζεται σαφής επικεφαλής φορέας). Μετά τις κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2024 σχετικά με τη θέσπιση του μηχανισμού, ο FRA εκπονεί αυτή την περίοδο μεθοδολογική καθοδήγηση με στόχο την υποστήριξη του έργου των μελλοντικών παρατηρητών.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειες για την ενίσχυση του συστήματος επιτροπείας, ώστε να διασφαλίσουν τον έγκαιρο διορισμό και επαρκή αριθμό διαθέσιμων εκπροσώπων για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, και τις διασφαλίσεις για τα παιδιά σε σχέση με την υποδοχή, τις διαδικασίες στα σύνορα και την κράτηση. Για τα συστήματα πολλών κρατών μελών, αυτό απαιτεί την επαφή με διάφορους φορείς και αρχές, όπως οι υπηρεσίες παιδικής πρόνοιας. Ομοίως, τα κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προετοιμασίες τους ώστε να διασφαλίσουν ότι μπορούν να εφαρμόσουν διεπιστημονική προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση της ηλικίας, μεταξύ άλλων και στα σύνορα.

3.10. ΔΟΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ 10 — ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

Το διετές σχέδιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους για την περίοδο 2026-2027, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 18 Δεκεμβρίου 2025[110], καθορίζει τον πρώτο διετή κύκλο συντονισμένων προσπαθειών της Ένωσης για επανεγκατάσταση και εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους. Με βάση τις εθελοντικές δεσμεύσεις εννέα κρατών μελών, το σχέδιο προβλέπει 10 430 ασφαλείς και νόμιμες οδούς για τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου, αυξάνοντας τη συνεργασία με βασικές τρίτες χώρες που φιλοξενούν εκτοπισμένους πληθυσμούς. Το σχέδιο, το οποίο εκπονήθηκε σε διαβούλευση με την Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου για την Επανεγκατάσταση και την Εισδοχή για Ανθρωπιστικούς Λόγους, λαμβανομένων υπόψη των συνεισφορών των κρατών μελών και της συνολικής εκτίμησης αναγκών της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τέθηκε σε ισχύ στις 11 Ιανουαρίου 2026. Για τη στήριξη της εφαρμογής του σχεδίου, ο EUAA ολοκλήρωσε την επικαιροποίηση των ενοτήτων κατάρτισής του σχετικά με τις συμπληρωματικές οδούς και τη φάση επιλογής στο πλαίσιο της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους.

Οι νόμιμες οδοί με τρίτες χώρες συμβάλλουν επίσης στην αποτελεσματική διαχείριση της μετανάστευσης και στην ενσωμάτωση των μεταναστών. Η στρατηγική για τις θεωρήσεις[111]

[109] Βέλγιο, Ιταλία, Μάλτα και Ουγγαρία.
[110] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/2628 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2025, για το σχέδιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους (2026-2027).
[111] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την ενωσιακή στρατηγική για την πολιτική θεωρήσεων, COM(2026) 43 final.

και η σύσταση σχετικά με την προσέλκυση ταλέντων για καινοτομία[112], οι οποίες εκδόθηκαν τον Ιανουάριο του 2026, καθορίζουν ένα νέο πλαίσιο για την πολιτική θεωρήσεων και διατυπώνουν συστάσεις προκειμένου η Ένωση να καταστεί ελκυστικότερη για επαγγελματίες υψηλής ειδίκευσης, φοιτητές, ερευνητές και καινοτόμους επιχειρηματίες, ώστε να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητά της στο παγκόσμιο πλαίσιο. Η Επιτροπή εγκαινίασε επίσης την πλατφόρμα προσέλκυσης ταλέντων για την καινοτομία με μια πρώτη συνεδρίαση που διοργανώθηκε τον Μάρτιο του 2026 και μια δεύτερη που προβλέπεται για τον Ιούνιο του 2026.

Στα εθνικά τους σχέδια εφαρμογής, αρκετά κράτη μέλη επισήμαναν την ανάγκη για αύξηση των επενδύσεων ή παροχή στήριξης σε περαιτέρω μέτρα ενσωμάτωσης, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης, καθώς και για στήριξη της ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας μέσα από τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των προσόντων και της επικύρωσης των δεξιοτήτων. Οι εργασίες αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη, με διάφορα κράτη μέλη να χαρτογραφούν και να αξιολογούν περαιτέρω ανάγκες και να υλοποιούν μεταρρυθμίσεις[113]. Από τον Νοέμβριο του 2025 ένα ακόμη κράτος μέλος έχει εγκρίνει ευρύτερη στρατηγική ενσωμάτωσης[114]. Ορισμένα κράτη μέλη επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους σε συγκεκριμένες πτυχές της ενσωμάτωσης, όπως μαθήματα γλώσσας ή αγωγή του πολίτη, ή αναπτύσσουν εργαλεία ΤΠ ειδικά για την ενσωμάτωση[115]. Η συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ένταξης τον Δεκέμβριο του 2025 εστίασε στις προκλήσεις και τις ορθές πρακτικές για να διασφαλιστεί ότι οι μετανάστες που αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια για την ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας (π.χ. αιτούντες και δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, μετανάστριες με ευπάθειες) μπορούν να έχουν ταχεία και βιώσιμη πρόσβαση στην απασχόληση και σε κατάρτιση που σχετίζεται με την απασχόληση.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα

Η έμφαση μετατίθεται πλέον στην εφαρμογή του σχεδίου της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την ανθρωπιστική βοήθεια για την περίοδο 2026-2027. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους. Η Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου για την Επανεγκατάσταση και την Εισδοχή για Ανθρωπιστικούς Λόγους θα συγκληθεί μετά το καλοκαίρι του 2026 για να ανταλλάξει απόψεις με τα κράτη μέλη και τους συναφείς συμφεροντούχους σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου της ΕΕ.

Τα μέτρα στήριξης της ενσωμάτωσης εξακολουθούν να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών ως προς την πληρότητα και την ποιότητά τους. Πολλά κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να καλύψουν τα κενά όσον αφορά την πρόσβαση σε δωρεάν μέτρα ενσωμάτωσης[116] —μεταξύ των οποίων τα μαθήματα γλώσσας και αγωγής του πολίτη, τα οποία δεν είναι ακόμη διαθέσιμα σε όλα τα κράτη μέλη— τη στήριξη της

[112] Σύσταση (ΕΕ) 2026/311 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2026, σχετικά με την προσέλκυση ταλέντων για την καινοτομία.
[113] Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Λετονία και η Τσεχία πραγματοποιούν εργασίες ώστε να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα συστήματα και να προσθέσουν νέες συνιστώσες. Η Πορτογαλία διενεργεί συστημική μεταρρύθμιση.
[114] Κύπρος. Από τον Μάρτιο του 2026, όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ουγγαρία και τη Ρουμανία έχουν θεσπίσει στρατηγικές για την ενσωμάτωση των μεταναστών σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, ενώ αυτή την περίοδο η Ιταλία προετοιμάζει επικαιροποίηση του εθνικού της σχεδίου ενσωμάτωσης.
[115] Π.χ. Εσθονία και Τσεχία.
[116] Π.χ. Βουλγαρία, Κροατία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία.

ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης που σχετίζεται με την απασχόληση και των υπηρεσιών που προσφέρουν οι υπηρεσίες απασχόλησης, καθώς και την πρόσβαση στις διαδικασίες για την αναγνώριση των προσόντων και την επικύρωση των δεξιοτήτων. Είναι σημαντικό να περάσουμε από τις σποραδικές δράσεις βάσει έργων στη διαρθρωτική στήριξη της ενσωμάτωσης[117] και στην παρακολούθηση των δεσμεύσεων με σαφείς δράσεις[118]. Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της στήριξής τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την ομαλή μετάβαση μεταξύ των μέτρων έγκαιρης ενσωμάτωσης για τους αιτούντες διεθνή προστασία και των μέτρων για τους δικαιούχους. Θα πρέπει επίσης να λάβουν μέτρα προσαρμοσμένα σε συγκεκριμένες ανάγκες και να άρουν τα εμπόδια για τις γυναίκες και τα παιδιά ή για ειδικές ομάδες, όπως τα άτομα με ανάγκες που σχετίζονται με την ψυχική υγεία[119]. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να καθοδηγήσει περαιτέρω τα κράτη μέλη ώστε να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα ταμεία ένταξης της ΕΕ, όπως το ΤΑΜΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών[120].

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η πρόοδος που έχει ήδη επιτευχθεί από τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, καθώς και από άλλους συμφεροντούχους κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που οδήγησε στην πλήρη εφαρμογή του συμφώνου τον Ιούνιο είναι σημαντική. Ωστόσο, αναπόφευκτα για ένα έργο τέτοιας κλίμακας και πολυπλοκότητας στο οποίο συμμετέχουν πολλοί παράγοντες τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά, εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις. Βρισκόμαστε σε ένα στάδιο στο οποίο τα κράτη μέλη πρέπει να προχωρήσουν όσον αφορά τις εθνικές μεταρρυθμίσεις και να δώσουν προτεραιότητα στη δημιουργία των νέων διαδικασιών και υποδομών που απαιτούνται για τη λειτουργία του συμφώνου. Ειδικότερα, το νέο Eurodac, ο έλεγχος διαλογής και οι υποχρεωτικές διαδικασίες στα σύνορα, τα μέτρα για την εφαρμογή των νέων κανόνων περί ευθύνης και οι αναγκαίες προσαρμογές στις εθνικές νομοθεσίες πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή τον Ιούνιο. Είναι πλέον καιρός να αντιμετωπιστούν τα εναπομένοντα κενά. Η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ παραμένουν προσηλωμένοι στην παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη για την επιτυχή και έγκαιρη εφαρμογή του νέου πλαισίου.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ισορροπία μεταξύ αλληλεγγύης και δίκαιης κατανομής των ευθυνών που ορίζεται στο σύμφωνο, η Επιτροπή εργάζεται επίσης για την ισόρροπη κατανομή της δεξαμενής αλληλεγγύης και τη θέση της σε λειτουργία το συντομότερο δυνατόν μετά την έναρξη πλήρους εφαρμογής του συμφώνου. Η αποτελεσματική λειτουργία του μηχανισμού αλληλεγγύης είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του συμφώνου. Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να συνεισφέρουν στον μηχανισμό αλληλεγγύης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, και η Επιτροπή θα λάβει

[117] Π.χ. Ελλάδα, Κροατία, Ουγγαρία, Ρουμανία και Σλοβακία.
[118] Π.χ. Βουλγαρία.
[119] Βλ. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025SC0162.
[120] Αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσω της πρωτοβουλίας του ΕΚΤ+ «Community of Practice on Migrant Integration» (Κοινότητα πρακτικής για την ενσωμάτωση των μεταναστών). https://socialinnovationplus.eu/cop/migrant-integration/.

τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει την τήρηση αυτών των υποχρεώσεων από όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τον Ιούλιο, και ξανά τον Οκτώβριο, κατά πόσον οι τρέχουσες πρακτικές όσον αφορά τους εφαρμοστέους κανόνες μεταφοράς παραμένουν και, ως εκ τούτου, συνιστούν συστημικές ελλείψεις που θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες ως προς τη λειτουργία του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

Μετά τον Ιούνιο, θα συνεχιστούν οι προσπάθειες ώστε τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ να διασφαλίσουν από κοινού τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα όλων των στοιχείων του νέου ευρωπαϊκού συστήματος μετανάστευσης. Τον Οκτώβριο του 2026 η Επιτροπή θα δρομολογήσει τον δεύτερο ετήσιο κύκλο μετανάστευσης, που θα περιλαμβάνει την ετήσια έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση, η οποία θα παρέχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της κατάστασης στην ΕΕ όσον αφορά το άσυλο και τη μετανάστευση και θα αξιολογεί τη μεταναστευτική κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη.